8215
II

Papierhandlung von C. O. Jäschke
in Breslau, Schmiedebrücke № 59.

Pauckert II 30

8215
II

5. II. 60.

Język staro-cerkiewny jest jednym z najdawniejszych, jest podstawą wszystkich innych języków słow.; alfabet ma od Cyrilla, dotychczas w Moskiewskiej liturgii używany. Co do wykształcenia jest najdawniejszy po Tatyńskim i greckim; on pojęcie obok Tatyńskiego ma za sobą pomoc kościelną. Pod względem źródeł jest najczystszym w Europie, stąd też środkiem wszystkich badań lingwistycznych. Schlözer, Nestor. III. 29 powiada o nim: Źródła:

Dobrowski, Cyryl i Metod 1824; die mähr. legende aus dem 14. Jahrh. 1826; Casaretius bibliothecarius w IX w. — kopitar, glagolita clarencianus; kosmas, potem Jan Exarch Bułgarski, mnich Kraban z X i XI w. — wyd. Kalaydowicza — rozprawy o astronomicznej ewangelii; kronika Nestora i dalimila — Schlözera wyd. Nestora. — Šafařzyk, starożyt. słow. — i liter. słow. — Dobrowski, instit. slav.

Pierwszymi przedstawicielami języka tego byli Cyryl i Metodyjusz urodzeni w Thessalonice, w Macedonii, która w IX w. na wpół była zeslowiańszczona — starszy z braci, Konstanty, dla wymowy i rozpowszechnienia wiadomości był zwany filozofem, obaj bracia zaczęli się języka słow. już w niedzie — a może, Roma rodzi cudactwa. Później Konstanty przez rozkaz posłanym został do pół słowiańskiego Carogrodu (—Znali zwan słowiaństwem) z którąd otrzymawszy wyświęcenie udał się do Kazarów na Krymie a dochowawszy wiary swej przywiózł zwłoki św. Klemensa który męczeńską śmiercią zginął w Chersonezie. Po powrocie zwrócili wraz z bratem oczy swe na Słowiańszczyznę; mieszkającym w Konstantynopolu wpadło na myśl, że najlepiej się dzieło zaprowadzi do celu, jeżeli własna języka słow. Wzięli się do pracy, wziąwszy r. 852 za pomoc alfabet grecki, wzięli dar dla Słowianom oświeconym; natychmiast wątpiąc został do tłomaczenia ewanielii i liturgii. Pozostali dali przygotowani do Bułgarów, aby panującego nawrócić; Boris 861 ochrzczony przyjął imię Michał. stany nawrócić; Rościsław i Ks. Morawii prosił wtedy cesarza Michała o nauczycieli — walka się wtedy w Morawii wszczęta była przerwą napadami Niemców. Rościsław mieszkał w Velegradzie: po przybyciu misyonarze zajmowali się mianowicie tłomaczeniem księg św. — przyczem liturgii słow. wzbudziła u Niemców niemałą zazdrość i nienawiść.

oskarzali herezy z słow.-o schyzmie – bracia pojechali do Rzymu, gdzie ich przyjął papież Adrian z wielką czcią – Metodyusz został wkrótce
6. II. arcybiskupem morawskim, a Konstanty biskupem. –

Metodyusz wróciwszy jako arcybiskup do Panonii, urządził tamecznym kościół wedle liturgii słowiańskiej. – Potem powstały nieznarki między królem niem. a jego synem Karlomannem – Świętopełk wydał Niemcom potem stawia na czele Słowian i tworzy wielkie państwo morawskie, dzięki jego przezornej polityce państwo opanowuje podmorawie Niemców i sąsiednie ziemie Węgrów. Po ustanowieniu Świętopełka wrócił Metodyusz do swej stolicy Welegrad i ochrzcił 873 Borzywoja księcia Czech. Wszystkie wątpliwości co do liturgii zbijają się listami papieża Jana VIII po-wierdzającemi tę liturgię, które pisał do Świętopełka r. 873 i 875. Duchowieństwo salzburskie przez wpływy swój wróg w Rzymie wyrobiło u papieża pozwolenie usunięcia liturgii łacińskiej obok greckiej – chytry Niemiec Wichi. biskupem zostaje w r. 880 – mimo wszelkich zabiegów liturgia słow. istniała za Świętopełka w Morawii, Czechach i w Panońskiem. Metodyusz † 881 w Welegradzie – jeszcze 899 papież Jan IX mianuje biskupów słow. Na ziemi morawskiej, czeskiej, biskupi salzburscy prześladowali, mimo Węgry tak słowian jak Niemców przemogli i szeroko się rozeszli. Węgrzy byliby chrześcijanami jak Kwarowi, gdyby nie byli chcieli się natrzeć na obrządek rzymski; księża słow. wszędzie prześladowani schronili się do Bułgarii i do nowo tworzącego się państwa rosyjskiego. W Serbii i Rosyi rozkwitnęła wtedy liturgia słow. a najważniejsze pomniki tamże napisano, na soborach zaś kościoła zachodniego liturgia słow. w obrządku łacińskim zupełnie została zniesiona.

Księgi, które tłumaczyli Cyryl i Metod?

Jan Egzarch Bułgarski przetłumaczył Jana Damasceńa źródłową – na wstępie mówi, że ś. Konstanty filozof (Cyryl) wybór pism kościelnych przełożył na słow. – ewanielie i listy Apostołów; jego brat Metod starotkie księgi św. przełożył. Dobrowski i Kopitar o prawdziwości tej wiadomości powątpiewają, utrzymują że Cyryl tylko ewanielie przełożył i liturgię. Jest to tak zwana ewanielia ostromirska, rękopism z r. 1056. Ostromir był księciem Nowgrodzkim Prastara i z jego tłomaczenia kazał sobie nowy przyrządzić egzemplarz. Kopitar uważa ten rękopism za 4ty po oryginale Metodyusza. 2gi egzemplarz dla W-ka Krzyżackiego Włodzimierza, 3ci dla kościoła św. Zofii. Jest to prawdziwy przepis pierwotnego oryginału, z którego

B.

lacji wiernaszy, formy czyste i konsekwentnie przeprowadzone. Drugi kodex z r. 1329 w Moskwie a trzeci Rheinski również zawierają ewanielie. Zdaje się że i historya apostołow została przełożona, lecz nie ma rękopismów starszych od w. XIV. Historyk dalmatyński (około 1161) powiada że Cyryl przełożył ewanielie, psałterz a później całe pismo św. - Fakt to wątpliwości do tego czasu nie rozstrzygnięty. Co do starego testamentu, wszyscy badacze wątpią, z nowego tylko o apokalipsie spór; wszelkie tłomaczenia te były przypisywane obu braciom, że Cyryl mniej tłomaczył, wiele pewna. Wielki Nestora miał też apostoł w Moskwie z Uszyc, z którymi wszystkie kodexy przełożył w 6 miesiącach (latach ?!). Widzimy z tego, że nie możemy tylko na ewanielie ograniczyć tłomaczenia owego.

Zbiór dochowanych pism z r. 1073, wyd. Kalejdowicza (Zbornik ruski) z rozkazu arcybiskupa, jak przepisywacz sam wyraźnie, umyślnie zmieniwszy zostali podobnemu losowi i inne kodexy uległy. 8.11.

Pierwotworne tłomaczenia zajmują pierwsze miejsce między kodexami lecz tych nie masz (833 - 890). Najbliższe tych rękopismów są kodexy uczniów Metodyusza, jak kopistara Głagolistaworzanus, potrzecie idą kodexy Serbów i Chrobatów - najdawniejszy z nich jest Johanna Burgerskiego z r. 1263 - przełożył 1824 Kalejdowicz - ten rodzaj kodexów podług kopistara najmniej doznały zmian języków. -

Z innych najdawniejszy Ostromirski, potem Świątosławski Zbornik z r. 1073. — Następstwo kodexów następujące:

1) Bułgarskie z Simeona (890-927) czyn Borysa Michała; b) Klemensa biskupa Bułgarskiego, ucznia Metodyusza + 916; c. Jan Presbyter Exarch bułgarski, współczesnik cara Simeona - przełożył Jana Damazcena księgę Niebios; Labomądrość ex. proroctw; pewne przypisane Baltze słowo o nawróceniu - również pierwszą gramatykę słow: księgi o 8 częściach słowa zastósowanie greckiego języka - wyd. Kalejdowicza z r. 1824. d: nauki Chrobacy bułgarski w I. i II w. "o pismenach" e) Teodor Dux mnich.

2) Ruskie - Duchowieństwo od samego początku utrzymywali związki z Carogrodem. Najdawniejsze pomniki sięgają pierwsze czasów pogańskich; taki jest napis z r. 1068 na kamieniu

który wiąże się traktatu zawartego 912-945 z Grekami i Igorem w Kalkowskiego, prawda ruska; "Nestora mowa Światosława do wojska, gdy walczył z wes. bizant. o Bułgaria, zdaje się że ją przełożył z równoczesnych kronik bizant. Zbornik z r. 1073, przełożył metropolity Eugeniusza z r. III wyd. Bostokow i inny zbornik z r. 1076 znajduje się w Petersburgu. Z w. 12 miroslawskie ewangelium w Moskwie.

Dokument dla kościoła św. Sophia w Nowgorodzie ostatniego. — Z 1173 w Moskwie również znajduje się ewangelia. — W Dobrowskiego gram. najdawniejsze pomniki ruskie i serbskie zgromadzone. — Korennaya Kniga ex. prawda ruska z r. 1280 – Jarosław zgon 1018 – Niezmiernie ważna książka, napisanie dawniejsze od manuskryptu odkrytego po Tatarach przez nowogr. kronikę, wyd. Schlözer 1767. Dla nas najważniejsze wyd. Rakowieckie z r. 1824 – 1832 z tłomaczeniem polskiem, w przerwach tomie historycznych tekstów. Rakowiecki wielki extrakta do overienia języka ks. cerkiewnego. Również ważny jest laurentyński kodeks, najdawniejsza kopia kronik Nestorowej z r. 1307, w cesarskiej bibliotece w Petersburgu. Nestor 1056 – 1111: Wydania Schlözer od r. 1802 – Miklosich także napisał rozprawę o Nestorze. —

Łukasz z r. 1055 pomnienie dla braci; Wołodymierz Dazrela z 12 w. podróż do Jerozolimy.

12-11.

Zob. Barthelemaci Kopitarii prolegg. historica in evangelia slavice, quibus olim in regum francorum olio sacro inaugendorum solemnibus uti solebat ecclesia remensis. w Fr. Miklosich, slavische bibliothek Wien 1851. Bd. I.

ś. Morawskie. Ewangelium rheimskie, na którym przysięgali królowie francuscy w Rheims – jest to najdawniejszy z znanych rękopismów ruskich prawdopodobnie 1020. – teste de sacre – Piotr W. oglądający 1717 r. pomański w Rheims, pierwszy pismo manuskryptu ogłosił zasłużony Sergiusz Strojeff 1720 Sekretarz poselstwa rosyjskiego przerwą kartę przetłomaczył, a które to tłomaczenie zupełnie się zgadza z teraźniejszym tekstem. Podczas rewolucyi francuskiej został klejnot ten zatracony; w kilkanaście lat potem został znowu odkrytym i dostał się do miejskiej biblioteki w Rheims. – Napisał ten autor odnosi do 14. w; inny rękopis Rosyanów r. 1295, który znajduje się w przypisku, ogłosił za prawdziwy. Zastrzeżenia przez ministra Talvandego wypracowanym został do Rheims i został zaprowadzone r. 1829: napisanym został przez opat klasztoru Lazarskiego w Morawii r. 1010 – 1020 druga część napisana dopiero pochodzi z w. 14. — Zob. Tygodnik literacki 1840; Przegląd Poznański 1847, gdzie się znajduje szczegółowy opis. – Między tekstem morawskim a ewangelią ostromirską prawie żadnej nie masz różnicy. Św. Prokop zgon roku 1009 – klasztor Sazawski założonym został 1031 + 28 r. 10. Trudniej było oznaczyć, jakie były losy tego pisma po r. 1097 naszych słów. z klasztorem Sazawskiego nadzwyczajnie ich, jak mówią podanie, podobno zniszczone zostały – Cesarz Karol IV dostał potem pismo to w darze, a dał go klasztorowi benedyktynów, który fundował był w Pradze na Emaus, z liturgią słow.

Tutaj zapewne druga część przytaczoną została r. 1395; jestto
zapewne kopja dawnego głagolickiego pisma. Obie części zostały w
Mszatorze aż do zaburzeń Kaizerskich; że zaś pismo było w dwóch
Mszatorach, Hanka je przerzucał zazawsko-emauskiem; podczas
wojen szyskowych Mszator w Emaus został złupionym, zapewne
i kodeks zaraz wtedy został zabranym: z złotej blachy, w którą
był obity, go odarto. R. 1559 dostał się do Rheims z poselstwem,
aby w dniu koronacyi królowie francuscy na nim
przysięgę wykonywali. Hanka domyśla się, że podczas gdy
utrakwiści kłócili się z papieżem, po wzięciu Pragi przez
Jerzego Podobradzkiego, postanowili pogodzić się z kościołem grzekim
na wiele deputacyi w tem celu do Konstantynopola wysłanych
został Michał Angelich - może być, że razem z tą deputacyą kodeks
dostała się do Bizancium - jak stąd przybyła do owego kardynała
który ją podarował kapitule w Rheims, pomimo Pastrzebskiemu
nie jasno. Kodeks ten powiązane losy nie tylko Słowiańskie
uczyny, lecz ważne wypadki całego kontynentu.
Ces. Mikołaj kazał go r. 1848 bardzo kosztownie wydać, prawie
wszystkie egzemplarze zabrano do Peterzburga. r. 1846 wyd.
Hanka: zazawsko-emauskie ewanielium w Pradze.

4. Serbskie rękopisma. Język serbskowy w Serbii z początku był piśmiennym
r. 1199 przez Arcybiskupa Sawę
żywie Symeona 1290
Sypkow z końca 12 w. Życie ś. Jana przez Domcyana - kodeks
prawny Stefana cara Duszana z r. 1536
Wiele rękopismów znajduje się w klasztorach serbskich i na
górze Athos. -
Z rękopismów głagolickim alfabetem napisane, są także bardzo
stare: najważniejszych pięć z kodeksów. -
Głagolisławoceanus wydany został przez kopitara. - 13.11.
Kwestya tycząca się pytania, jaki to ten język cerkiewny? również
wiele zajmowała filologów słow. i nie została jeszcze ostatecznie roz-
strzygniętą. Żaden żyjący szczep językiem tym nie mówi, który przez
długi czas piśmiennym był u południowych Słowian i wpływ wywierał
widoczny na ukształcenie narzeczy południowych; z drugiej strony
do utworów cerkiewnym napisanych językiem przez odpisywaczy
wiele wkradło się form nowszych, dla tego ważno wiedzieć, zkąd rękopism który pochodzi. Księgi św. najmniejszym uległy zmianom. -

Bułgarowie, Serbowie, Ruzini, Rosyanie i inne plemiona zarówno zdają przyświadczają pierwotność języka cerkiewnego; kopitar uważa narzecze karantańskie za bezpośrednią córkę cerkiewnej mowy. Najdalej odbiega od prawdy ta opinia, która język kościelny ogłasza matką wszystkich języków słowiańskich, tak kachowiecki w prawdzie ruskiej.

Języki południowo-słow. mają daleko większe zbliżenie do cerk. jak północne – Kłöser, Jordan, Dubrowski serbskie narzecze za najbardziej zbliżone uważają; Kalejdowicz świerdzi, że język ten słow. musiał być panońskim i morawskim – dzisiaj morawski język mało się różni od czeskiego. Jaxmik i Czaplowicz mylą o języku górali karpackich, lecz język słowieński należy do narzeczy północnych, as nie do południowych. – Opinie te powstały po większej części w czasie, kiedy rzetelne badania filologiczne, jeżeli zbyt były niedostateczne. Dubrowski przerzuca języki słow. rozłożył na dwa wielkie odziały, przyjmując za podstawę pewne znamiona, jednej lub drugiej klasie właściwe. Zatrzymał: A, bułgarski cz. cerkiewny, 2, ruski, 3, serbski; B: polski, czeski, Tużyccki, słowieński. – Północne języki bardzo daleko stoją od cerkiewnej mowy. Dubrowski, Rostochow i Szafarzyk utrzymują, że cerk. język jest starem narzeczem bułgarskiem i że dzisiejsze bułg. choć niezmiernie zmienione, córką jest mowy kościelnej. – Kopitar przeciwnie (Glagolitische Drucke, Hezychiusz grammatyka) uważa narzecze karantańskie za pierwotne, powiada, że język karantanów daleko podobniejszy do cerkiew. jak każde inne narzecze południowe – Metod podobno u Serbów i Chorwatów – jak mówi dalej – nie stopa nie stanął, lecz prosto się udał do Bułgarii, legendy nie mówią wcale o nawróceniu Serbów, lecz tylko o Chazarach, Morawianach i Bułgarach. Bułgarów zaś oddalić żadnym sposobem nie może; zarzuca że w języku cerkiewnym mnóstwo znajduje się wyrazów które tylko z Łacińskiego mogły być przyjęte n.p. ołtarz, piekło, pogaństwo, postipop.

*) Götting. gel. anz. 1832.

te zaś na żaden sposób nie mogły się z Bułgarskiego dostać do Cerk. lecz raczej z Panonii – Grimm*) zaś w recenzyi „Glagolitischen Drucke" wyznaje Kopitarowi, że wyrazy te owszem z Gockiego takiemu jak do łatwo się mogły dostać do Bułgarskiego. – Starobułgarskie narzecze jest w istocie podstawą cerkiewnego języka.

15. II.

Wiary ony kronikarze zgadzają się w tem, że Cyryl i Metodyusz wynaleźli alfabet cerkiewny – tak opowiada mnich Hrabian. – Papież Jan VIII, który apostołów na biskupów słow. potwierdził, mówi w bulli z r. 880: „literas slavinicas, a Constantino philosopho repertas – jure laudamus"

Ten alfabet był wyraźnie dla Słowian greckich probiony – na podstawie alfabetu greckiego z przydaniem niektórych znaków armeńskich i hebrajskich. Księgi słow. już były przetłumaczone na język słow., nim przybyli apostołowie do Moraw. Tylko Nestor twierdzi, że w Moraw. alfabet cyrkiewny został ułożony, dla tego Dobrowski mniemie to, choć niepotrzebnie, w Nestorze uważa za interpolowane. Anonim Salzburski, do conversione

X) Neque hum quidam graecus, Methodius nomine, noviter inventis scleviis litteris, linguaeque latinam barbariemque romanam philosophiae superinducens, vilescere fecit omnino populo ex parte missas et evangelia sacrificiumque officium illorum quibus latine celebrabant. Quod ille (Rivkabalbus) Herre non volens, sedem repetivit Salisburgensem? Zob. Kopitara p. 59.

odwrotnie wszystkim podaniom Metodyusza uważa za wynalazcę pisma (r. 1059). Świadectwo dalekto ważniejsze jest język owe, język staroceriewski do dziś jeszcze bułgarskiego narzecza z wszystkich najbardziej jemu podobny; w cerkiewnym znajdują się wyrazy i wyrazki, które tylko przez Bułgarów mogły się dostać do niego, Nareszcie znajdują się w nim gockie wyrazy. Bułgarya granicowała z rzeczą Panonią i rozciągała się aż do Cisawy; Dacya i Mezya zaś były dawne prowincye rzymskie gdzie język Łaciński dalekto silniejszym był od greckiego, przynajmniej od czasów Hadryana. Wiadomość pism słow. powstała dawniej w Bułgaryi – i to przez mężów Metodyusza, literatura cerkiewna kwitła tu aż do 11. w. Z tego wszystkiego dowodzi wywodzić, że na żaden sposób tłumaczenie pism św. i alfabet nie z Moraw przyszły do Bułgaryi, lecz że odwrotnie się rzeczy mają. Rościsław wezwał św. apostołów do Moraw, nie żeby tu zaprowadzili chrześciaństwo, lecz żeby wznowili upadłe kościoła słow. marzeli więc już przed tłumaczenie alfabetu. Oprócz cyrylickiego alfabetu mamy jeszcze glagolicki – glagol, słowo zaszły tutaj spor o to, który z nich dawniejszy – i wprawdzie nie w nowszych dopiero czasach, lecz już od wielu wieków. Przypisują alf. glagolicki ruchliwe ś. Hieronymowi, apostołowi Illyryi, który przed pisma ś. podobno na język słow. przełożył – prawdziwy ś. Hieronyma. Twierdzenie to jednak nie dostatecznie; pozostaje także rzeczywiście w alfabecie glag. egzystuje, lecz egzystuje i w cerkiewnym. Dowód, ostatni biskup Dalmacyi podobno jeszcze takie rękopisma posiadał, jak twierdzi marzeli

Dopiero r. 1248 papież Innocenty IV dał zezwolenie dla tego alfabetu księżom katolickim – zdaje się więc, że alf. glag. dopiero z tego czasu pochodzi – tak utrzymuje i Dobrowski.

19.11.

Dawniejszych manuskryptów nie było, dla tego obstawano za zdaniem Dobrowskiego; Dopiero Kopitar postawił drugie zdanie, że głagolickie pismo dawniejsze od cyrylickiego - poparcia je nowo odkrytym manuskryptem z w. X a najpóźniej XI - był więc alfabet ten przynajmniej współczesnym z cyrylickim. Po odkryciu owego manuskryptu, głagolitika coraz zaczęto zajmować więcej mianowicie po Mistrzach bawarskich, jakoż przedstawiali głagolitikę już schroniła była. W tej epoce ogłosił Jakob Grimm - w Göttingen r. 1836 - rozprawę nie historyczną stronę, lecz raczej wewnętrzny porządek dawnych alfabetów, i wyrzekł, że bez wątpienia głag. alf. nowszy nie z rzymu, że starszym od cyrylickiego. Potrzeba by więc wystarać dopiero słow. runy autentyczne - moglibyśmy wtedy ten sam stosunek, co w gotyckim alfabecie, gdzie również obok siebie mamy runy skandynawskie.

20.11. Najdawniejsze bułgarskie (cyrylickie) rękopisma mają poza tłuste litery, inicjalne, głagolickim alfabetem wypisane. Bardzo być może że Metod i Cyryl, kompletując alfabet grecki dla nowych słow. znaków dawniejsze pismo głag. i z niego zbywające wyjęli znaki. Twierdzi zarazem Grimm, że alf. głag. był używany w czasie, w którym pisano pismo od prawej do lewej (gdyż wiele głosek otwartych pisze od prawej ku lewej ⟨ⰱⱁⰴⱏ⟩) - potem niektóre znaki są wzięte z run. porówn. b w głag. ⰱ, w słow. (run.) ᛒ

22.11. Przeważne gramatyki języka cerkiewnego w Polsce wydały - nie w Królestwie, lecz w prowincjach zabranych. -

1721 w Chorwacji 1753 w Serbii

Laurentius Lizanda, grammatika słowieńska - wydał takie elementarz Zachary z Zyrowlic, 1819, gram. słowieńska w Wiedniu. Matheus Sowica, Dalmatyk wydał ją w skróceniu, dodawszy alfab. głagolicki - † 1774 - długo przechowywała się w manuskrypcie.

Inniejsze kompendium wydało 1723 perzez Feodore Maximowa z Petersburga - Abrahamus Mrazowicz, Wiedeń 1794 Rudda 1811 dla szkół - Jakob Głogowicki napisał gram. na Górze Athos, przechowuje się w Kijowie - nikt dotychczas nie wydał.

Dobrowski, institutiones linguae Slavicae dialecti veteris 1822 Miklosich, lautlehre der altslovenischen spr. 1850, formlehre 1855 w Wiedniu - w tym roku wydał bardzo poprawnie Nestora. Pracował także w porównawczej gram. słow. - 3ci tom obejmuje formlehre der slav. spr. - 2gi jeszcze nie wyszedł. -

Gram. staroruskiego języka w Przemyślu 1837 przez X. A. D. –
W Rubrie ruthenay 1840. – Uwzględniać trzeba porównawcze gram.
Boppa, Miklosicza radices linguae slavicae.

Język słow. z początku jeden, jak w dawnych czasach na dwa mu-
siał rozpaść się dyalekta – my dopiero wiadki mamy z tego roz-
woju, z tych wiadomości znamy język cerkiewny i polabski
Dobrowski następujące przyjmuje znamiona
A. ро – ра B. Lepenthesis: zachodni: korab, południowy korabl
b) нъ – ън ziemlja – ziemia; postawleti – postawion
d) Depenth. sato – sadło, hrjsto – skrzydło; pravito – prawdło-
molitvjsica – modlitwa.
3) a) znak III nozvik нощь = b) с – pec, noc, moc.
b) zvezda, svet – gwiazda, kwiat
x) тъ – ten – 8) a) pepe – b) pope; 9) ptica – ptak; 16) desnica
– prawica. Podług tych znamion następujący Dobrowski daje rozkład:
A) ruski, słowiański stary, illyrica s. serbica, croatica,
slovenica s. vindica w Krajnie, Styrii, Karyntii
B) slovacica (w Karpatach), bohemica, sorabica (w górnej Łużycy)
sorabica (w niższej Łużycy), polski.
Serbski i kroacki wcale dziwnie rozdziela Dobr. – jest to jeden
i ten sam język; obydwa narzecza razem nazwali Kroaci
Illyrickim, za co Serbowie przyjąć nie chcieli. Rząd austryacki
zakazał używanie wspólnej nazwy illyrskiego języka.
Zwykle illyrski język teraz oznacza tych, co łacińskiego wę-
zła alf. – Serbowie mają alf. cerkiewny, lecz jest to tylko jeden
język. – Słowacki język w Karpatach nie może być rozłącz-
nym od czeskiego, chociaż katolicy Słowacy nic nie chcą
wiedzieć o Czechach. Język w górnej i dolnej Łużycy jest
w gramatyce także jeden język; do drugiego działu należy
zmarły język północnych Słowian. – W Rewanżu tylko zwró-
cimy uwagę na ruski i serbski – polski i czeski. – Staro-
cerkiewny będzie nam najdawniejszem narzeczem w dziale A.

10.

26.II.

А а Б б В в Г г Д д Е е Є є Ж ж З з Ѕ и І
К к Л м М н Н о О П п Р р С с Т т ѹ Ѹ Ф ф Х х Ѡ ѡ
Ц ц Ч ч Ш ш Щ щ Ъ ъ Ы ы Ь ь Ѣ ѣ Ю ю Ꙗ ꙗ
(Ѳ (ross.) ѳ Ѯ ѯ Ѵ ѵ Ѷ ѷ

Greeki jezyk za Cyrila jui inaczéj był mówiono, β brzmiało jak w, ξ brzmiało jui jak ks, Ѕ służyło do oznaczania liczby, Cyryl wziął z greckiego α, β (w) γ, e, z, ξ (z), o, Н (zrobiło się i И), к, л, м, н, о, п, р, с (s) τ, ου; χ = 19 głosek wziętych z greckiego alfabetu .. z nowych powstało Б (ormeńskie Բ) Ж (ż), powstało z hoptyjskiego ϡ, arm. Ջ,

ꙋ ѹ (uz) Ц z hebr. צ, arm. tscha Ց; Ш i Щ z hebr. ש i שׂ, zz i zzz i ф i d służyło dla obcych wyrazów. ъ i ь użyto do oznaczenia owych brzmień podobnych do samogłosek na końcu wyrazów.

Cyryl w pismowni nie podwajał żadnych spółgłosek, ъ, ь; akcenta dostatecznie oznaczał, jakim tonem wyraz, akcentu wymianym.

ar bukі wiedі głagol dobro jest żywiete żelo zemlja iże i kakro ludі myślete nasz on pokłon roі słowo twardo ukі jert chier ot ci czerw zra zrica jerr jer jery je jat już ja ѯi pri thila życa.

12.

3.12.

i u Ruskich Długie i krótkie jest - jest U. Ū. y. - Polacy piszą po spółgłoskach zwykle y i g, k, ch w cerkiewnym języku i cerkiewnych zawsze mają y, u Polaków zawsze i (wyjąwszy ch). Rozyanie przeważnie przyjęli przyjęli od Polaków, Serbowie wcale nie używają ch. Łączą się w cerkiewnym za samogłoską i Władzia się zwykle w wyrazach obcych zwykle i jest U

OU, z których drugie pogięto i tylko w obcych wyrazach, potem w interjekcyi się zachowało, po trzech kilku reprezentuje w dopełniaczu liczby mnogiej by go odróżnić od l. przypadku liczby pojedyńczej tak prorok i proroków potem w dat. pluralis w końcowe ôm - np. głagôl verba głagôlí mówić - w adverbiach także się pisze OU. -

W starocerkiewnym języku nie mamy alternacyi samogłosek jak w polskiem (otwarte i ścieśnione) ale znajdzie się ona w wyrazach, które również stare, jak cerkiewne.

OYS. Czesi mają au i wymawiają ou - bourd (polsk. pod) bourdu - cerk. bazdeg - rosn. budu.

Y tylko w greckich wyrazach: eychariystia

Sylowanie za mogłoski

tylko w słow. języku się znajduje - prefiks j. spółgłoska zapełnia z samogłoską i tworzy nowe brzmienie.

Pierwsza klasa w pierwszej deklinacyi kończy się podług Chrtkowicza na ъ. Gardłowe przechodzą na podniebienne i półsilanty przed e, i, je - ЗРѢКЪ, ДРѢГЪ, ГРѢХЪ - zabytek jeszcze znany w polskiem: mnich, mnisi, ale grzech ma już grzechy

ъ przed m lub ch w zakończeniu zamienia się na czysty samogłoskę o, choć w starych rękopismach i ъ pisano - tak РАБЪМ zamiast РАБОМ - gdzie ъ przy przyrostowie odpadło, oznacza się e, które często na i przechodzi - twarde spółgłoski mają w 4 liczby mn. y; miękkie A (ja)

1. rab 2. raba 3. rabu i (oy) 4. rab 5. rabje 6. rabom (b) 7. rabje Liczba poj.
1. raby 2. rab 3. rabom 4. raby 5. raby 6. raby 7. rabiech (t raboch) Liczba mn.
1. raba 2. rabu 3. raboma 4. raba 5. raba 6 raboma 7 rabu Liczb. podw.
4 przyp. liczb. poj. jeszcze w polskiem: brat za brat, iść za

zwierz - w polskiem temu tylko w wyrażeniach wyrazach kończ się 4 p. jak 1 p. w cerkiewnym języku zawsze.

Są mamy 2 p.-p. na a i u, choć wielka mięszanina - żywotne zwykle na a, nieżywotne na u (być na byka, ale wół na wołu, bo ołtarz oznaczony nienormalny, tak skopu, mułu i. d. lecz są i wyjątki, jak wałacha), tak domu, bo doma odpowiada greckiemu ὄϊκου, polu i. d.

Dualis w polskiem już wyszedł z używania - zachathi jeszcze w dwa - dwu, dwoma, oba - niektóre jeszcze w lubowym języku. -

Instrum. pl. na y, rzadko mi - jak grekami.

Wyraz 'brat' w wszystkich narzeczach słow. jest nieregularny: 14/1 61.
bratija.

Drugie paradigma obejmuje wyrazy kończące się na miękką spółgłoskę:

koń - konia, КЪНЬ, КЪНІА

1. koń - konia 3. koniu 4. koń 5. koń 6. koniem 7. koni Liczba poj.
1. konia - 2 koń 3. koniem. 4. konia (I-A) 5. koni 6. koni 7. koniech Liczba mn.

Gen. pl. zawsze jak 1 sing.

koniema

Nom.pl. kraj z.kraja d.kraju 6.kraim 7

Drobliwością jest końcowka ób - którą Dubrowski uważa za prosty przyrostek, Bopp za guna samogłoski u - Schleicher uważa za pierwotną, co słusznie odrzuca Skitk. gdyż deklinacya tych słów nie odmienia się nè odmienia podług zaimków. - Tak w dat. sing. zamiast pdług można mówić rabowi - gen.pl. rabów - co u nas jest regularną końcowką.

Pod deklinacya zabyt. trzeba podciągnąć także deklin. adj. jeden rodzaj przymiotników wcale się nie różnia od zabyt. - drugi rodzaj się tworzy za pomocą zaimka: i-ja-je - jak: bogat - bogati; bogati za samo znaczy co polskie bogat - ten (z.p. cało wiek). W polskiem pierwotny przymiotnik zupełnie zaginął - w serbskiewym zaś zachowały się: dobr - odmienia się jak rab. W polskiem zachowały się jeden, sam, żaden, Taskaw i inne, lecz nie zostało deklinacyi. Wyrażenie: po polsku, po mału, po cichu są zabytkami pierwotnej tej deklinacyi - gdyż wtedy się to dawniej, bo mówiono: po swojemu, po staremu - Zabytki genetiwu są: z góry, z bliska, z daleka. -

Także partitypia tu wchodzą - jedno na A odpowiednie polskiemu na ąc - drugie na ąd (właściwie ądszy) - chwaląd - chwaląszcza - chwalądze i odmienia się przez wszystkie przypadki - u nas deklinacya ta obumarła. -

Trzecie na T - chwał, gen. chwalsza, ten co chwalił

komparatywy na i i je - gen. sza; boli, bolsza

dobrje, dobrjesza, dobrjeszu i.t.d.

15/1 61.

djeło - pole - poitanije

djeło odmienia się jako rab, wyjąwszy

Liczba podwójna wyrazu pole zgadza się polskie - oczy i uszy które w gen.d. mają: oczu, uszu - na nie, jak fałszywie niektórzy tworzą: óczu, uszu - Również zachowała się dualna forma w "dwie-dwie" - Formacye jak "piekłów, ondów, dziwów" nie są

regularne, chociaż odpowiadają cerkiewnej gram. gdzie „oud" „dzwo" za pierwotne formy, a nie jak u nas rado, dziwo. –
Neutra w cerkiewnym języku tworzą często plur. na ЕСА – jak
ИЄБЄСА, ОЦЄСА
postanije – gen. postanija d. postaniju
Podług tego paradigma odmieniają się także adjektywa i partic. prz. – nyj.

Trzecia klasa deklinacyi obejmuje feminina na a, niektóre kończące się na i – dat. sing. – kończą się na e: noga ma nożę ręka ma ręce –

1. ryba 2. ryby 3. rybie 4. rybą 5. rybo 6. rybojа 7. rybie
1. ryby 2. ryb 3. rybam 4. ryby 5. ryby 6. rybami 7. rybach
1. rybie 2

forma dualna zachowała się w wyrazach: ręce, dwie nodze (zdłużone)

1. wolа 2. wolija 4. wolijе 5. wole 6. wolejа 7. woli
2. wolją (ьа) 2. wol 4. wolja
1. woli 2. wolu

W polskim języku wiele niepewności, co do końcowki ę lub ą na acc. sing. – gen. pl. także niepewny – znamy w dobrych autorów formy wzion, pchłów, cinów. –
Do rzeczowników jak wola liczą się także jak bogini, gospodyni.

17/1 61.

Następną jest klasa 4 – którą Dobrocki wiąże do kl. 3. tematu na 6 – Schleicher odłącza masc. – które instr. sing. mają na m, gdy tymczasem fem. mają i – obiedwie deklinacye często pomięszane. Dwa wzory

pąt (droga) ПАТЬ

1. pąt 2. pąti 3. pąti 4. pąt 5. pąti 6. patem 7. pąti
1. pątije 2. pąti 3. patem 4. pąti 5. pąti 6. pątmi
1. kost 2. kosti 3. kosti 4. kost 5. kosti 6. kosti 7. kosti
1. kosti 2. kosti 3 kostem 4. kosti 5. kosti 6. kostmi 7. kostiech

18.

krtań, krtani ; bol (choroj) ; zwir, gołąb', gołąbi ; ezerá, gost', gosti ; zięt', tahot' ; ludie (plú), ludi, nogt albo nogot (paznokieć), tat', test', gospod', niedwied', gwozd' – są rzeczownikí, które należą do tej klasy ozdobnej, a które zdołał wynaleźć. –

Niektóre formy tworzą się podług I kl. jakby się kończyły na ъ dat. gen. gospodu.

Podług pl. patrzę odmienia się trije, tri, trem, tri, tri, trmi, trech ; czetyrije, czetyr, czetyrem, czetyri, czetyri czetyrmi, czetyrech. –

Ogen – pl. powinien być ogni, ale ma ognije. –

Podług kost idą nupe liczebniki: piąt ПЯТЬ, szest, siedm, osm, dewiąt, desiąt. –

Najozdobniejsza jest kl. klasa, obejmująca słowa, które mają dość rzadkie augmenta – augmentatiwa – kończą się na czete spółgłoski, choć w I. przypadku mają i.

mit Dalbenbyth

18/1.61 Du 2. Ab-stufe des Indogerm. ô an-fisk – fiskôn fischen salba – salbôn spila, spinn – spinnôn weben. In 3. Stufe long. brauch als Indogerm. ai in Ahd. ê – in goth. nicht gebräuchlich – in ahd denom. nicht selt. angi

Angst Angst Angsten – ferr fernen weg wachen – Theodor Favrot, Lehrer zu Neuchâtel Genève 1843 : Grammaire de la langue Lat. In I. 2 u. 4 long. mittels des abgelauteten ar. Long. – Stufe des 10. Stufe des denom. u. causat. –

Zu den Perfecten gehören wie alle übrige Tempora des abgelauteten Long. In der Lautstufe ausfallen. Z. B. Präs. Stufe gramsja, Aoristalbe Grundform des 1st. Conj. zu übersetzen – In 1st Pers. müssen wir als grammatikalische Kürze Zeichen des Indogerm. Perf. annehmen, dann ist Länge des 3 abgelauteten Conj. Zeichen der reduplicierten Form, die das Präsens bezeichnet. Die Präsens Stufe ist weder perfectiv noch imperfectiv noch ist das Präs. perfectiv oder imperfectiv. Präsens ist Präsens und Präsens und Präsens ist weder perfectiv noch imperfectiv. Präsens ist Präsens.

Wortbildungen zu einem gemeinsamen Stamm – der 1st Stufe steht vor keine Vorsilben – einige Ausnahmen wollen wir geben

die 2 lat. Conj.: umfasst ungefähr 140 Verba – wird durch gewisse
von den Stammformen der lat. Sprache allein bestimmt, während die Masse
jener Verba alle zutrauen. – Unter den 140 V. sind aber 40 und-
jenden trans. Verba – dasjenige Gebiet von Cäsar. Thätigkeit
gegeben, dessen sich die unter diese trans. einige mittel-
lat. wie – le monere – ver. man – wovon mens, memini gebildet
gebildet ist – docêre, causs. von dic in dico, didici, terrêre
caus. zu Verg. trans (ver.) gr. τρέω – Herzeh. στρέφεσθαι ὑφίστασθαι
torrêre caus – ver. tirsh τέρσομαι trocken sein – vgl. skr. dhrsh. durst
tenêre caus. zu. tendere, wo ds d nur Lautgesetz ist, vgl.
fen(d)ere werfen – altn. germ. jemand, statt jeman –
zu stossen caus. Formen von denom. mit raus. Stamm: denens dass
dersêre dass nahen – suadêre von suavis (statt suadvis), arcêre
von arx zu Masse – abwehren – andere trans. Verba geben diese
Lautgesetze zu erklären – augere – ver. ôgas Genus – cavêre
wahrsch. statt scavere – goth skavjan Scheu – vgl. zeheu
gath. uskavs vorsichtig – fovere, habere, misereri, mordere
ver. wird 1 c. 40 Cl. – movêre (ob mit meare zus.?) mulcere,
tondere, urgere; videre, spondere – weitaus sind nur die
diese Verben in Classen zu bringen. Es ist möglich dass diese 40
die ältesten Lautgesetze angenommen, weil sie viele Formen wirklich als
mit einer Casus endigenden Wurzeln ver. cirayati vorzüglich
von cira – wie moneri als das Verschaffen der Thätigkeit in mente
wirksam, so scheint lucere als produciren der Sinne und dass
auch angenommen wird. –

Die inter. Verba der 2. Conj. bestehen die überwiegende Masse aus
und denom. – florêre, frondêre, lucrêre – von nom. der 2. decl.
albêre, calere, calvere, flavere, lentere – von nom. auf a
herbere – von nom. auf s, gen is – pubere, vedere, torrere, tabere
sind ganz besonders zahlreiche Klasse umfasst (reine Verba, andere als
nomina auf or ur as Ausdrücke dolere dolor, frigere, pudere
Gefühle zeigt Steinthal Z. – Koppe vgl. grammat. 932 sei nicht genau
unterschieden, aufgenommen, als die lat. zahlr. auf or, ôris sondergegangen

zur Verschönerung dient — honorare — colorare —
Ehrab nie adj. — so wird das Obj. zu dem gemacht, was das adj. ausdrückt
als verbum mit einem Begriffe — agitare — stare —
s/m Obj. mit Ruhe das Roman bezeichn — Lage- Befindlichkeit — calcare, fraudare
Sie " Je nachdem die intr. verba — das Ruhig das Roman mitgedrückte
Lage- mit zur Bestimmung gebraucht an Ort selbst — ignorare, ignorare
militare, concordare, laborare — das Ziel ist eine Lage, so klein
wie man sich gewöhnl. vorstellt. Ziel ist nie ein Ort sondern
als Eigenschaft einer Person: wachen — aegrotare, vigilare. —
migrare bei dem "Ort" bei Stat. Ortes wechsel sie nicht
sich da Lage.
Die Bedeutung der Verba ist nur ohne Schwierigkeit zu machen —
Wir haben ferner denominativa — die ohne weiteres Zusatz von
der Bez. abgeleitet werden — wie cons. Bez. dotare, coronari,
ponderare — wie d. l. z. B. Deutsch. —
Von Wörtern auf ia — piscari, levari, dulcari — i bleibt
breviare, hastiare, retiaculare, satiare — die auf u behalten es bei:
vestiare, flavitare. die auf ficare sind abgeleitet von nominalstämme
auf fex oder ficus — aedificare — facere. intr. — absque Praetificare,
magnificare, velificare, vorificare, mellificare — dem sind diese
Zeitwörter mit trans. Bez. an sich gegenüber — pacificare, notificare.
Jene andern Verba gegen die Verba auf igare u. gare — bei remi-
gare ist die Ableitung klar remex von remus u. ag — so umleuig
navigare von einem navex Kgai-navom agis (?) so litigare.
Der andere ist die Verbindung aus — levigare, mitigare — brevianti:
gere, fatigare stand als i auf einen andern Stamm hinweisen.
Bopp 1278 stand die Verb. - igare + ago. die die agieren, —
Eben diese Verb. ist der Verb. auf icare — albicare, claudicare.
Die Verb. wird ein ausgehalt — laborinari, patrocinari —
Freq. auf itare — agitare — von modus moderare, ist dolorare,
reciperare — hier nehmen i ausgehalt adumbrare, adludere
In der 4. Conj. ist die Form der einen Abgrenzung klarinus all ausgrund
einer andern — Ordnung der Abgrenzung die meisten trans — ferire,
sapire — die nicht eigen einfache. etwas. — sapere — in ser. suap, suapsi.
ne speigt — trans. svāpayati ausschlafen nie — Stamm in sēvos, somnus,
(statt sopnus) — intr. ausgeh — oriri, salire, venire

Im Vorvokal mit dem Sing. d. 1 Sg. fiel im Nhd. überall fort – er bis
wie bisher – wie im Griech. –

In der 4 übrigen goth. Conj. (z. B. II, 12) steht Wurzel mit ă – im Sskr.
ist für – skr. z. – par-tara ist fâr – griech. περ-τερος d. comp. (wandelnd)
tarâra – im Lat. pl. magnanimi Sg. d. Lit. Im Goth. fast der ganz
entsprechende Vok. barbarischer – fôrum – d. Lit. gar calvărima steht
cărima. – In d. 10 11 12 Conj. ist im praes. d. Synkope d. Wurzel-
vokales und d. weiche a durch assi. in Pg. wieder ein – eine Unregelmäßig-
keit d. gôta wie im gr. wo τεκτ zu τετοχα – dem lateinischen regelmäßig
ist d. 12 Conj. – Im nächsten Vers Imp. a wie 2 schwach Conj. fast –
bûda – ags. bard, hilpa – halp – Im Übergang d. Vok. in pl.
bricht mit der Kürze Farbe nie ohne nicht in dem Grade, ist da
das Ding bis zum i geschwächt wurde [illegible] mit gr. gothischen
bandum – hulpum – Diese Synkopierung bemerkt noch im Nhd. regel-
mäßig bestehen – er band – die banden – im Nhd. ist d. Gestalt für
diesen Vorvokal ganz verloren gegangen. Eine Spur davon in
werden – Vok. ă – nhd. wirdan – ags. er ward – sie wurden –
N.B. er wurde ist eine falsche Formation. –
Im W. d. II. Conj. haben wir d. Wurzel a – im praes. zu i geschwächt –
nimu nasalirt. – Dieser Conj. stimmt in allen Verbalformen überein – nämlich
ist nur im partic. – Im W. fast im partic. im Vok. i – gibans
(gegeben) im II. fast numans wie nima. –
Im wird d. Partic. als eine Nominalform betrachtet ă andere Adverbien
behandelt, daher auch durch Conj. sein bezeichnet zu haben. Auch durch
Conj. wird der Imperativ steht wie pl. 2ter pers. —
Ueber die 12 Conj. fast a zum Wurzel. – Sing. ags. gab – im plur. durch 23.2.
ê im : gêbum – nêmum – im ahd. ebenso â – kâpi – kâpumês. Ebenso nhd.
nhd. ist wieder eine Abschwächung gâb – gâben ; nâm – nâmen. Nur
ist gêbum grammatisch richtig fast seine eigene Regel. Analogie – gagabum
– gêbum – ahd. kâpumês

Grimm setzt nun in den Formen einen jedesmaligen Wechsel mit d. Ge-
schwächt nachzuweisen – die binde soll mit dem praes.-Stamme. das band
mit der perfectiv Form zusammengehen – aber band spricht so bis zum Gegenteil
mit – ob sich ein plur. Sing des Ge- verlangt ist unsicher.

Der Vokalwechsel innerhalb der Stammsilbe ist nicht willkürlich. Sondern gewissen Klassen gemeinsam. Gehört ein Verbum einer dieser Klassen an, so lässt sich, wenn die Grundform desselben bekannt ist, jede Form desselben leicht ableiten.

Die Stammsilbe starker Verben endigt mit einem Konsonanten, gewöhnlich einem Verschlusslaut.

Die Stammsilbe des starken Präs. wurde im Urgermanischen durch den Vokalwechsel charakterisiert, der in einer Reihe von Präteritalformen eintrat. Dieser Vokalwechsel wurde durch die Endung des Präs. im Sing. und Plur. bedingt. Die Präteritalformen hingegen zeigten einen gleichbleibenden Vokal im Sing. und einen gleichbleibenden im Plur. Diese Präteritalformen bildeten also zwei Reihen abwechselnder Vokale.

Die Präteritalformen zerfallen in folgende Klassen:

1) Verba mit Wechsel a – b) Verba mit Wechsel i : e : a : u

a) Verba, welche im Präs. a im Sing. o haben – Präs. Sing. 1. 3. Pers. – Plur. 1. 3. – Präs. Sing. 2. Pers. – Plur. 2. Pers. – Präs. Sing. 3. – Plur. 2. Pers. – Präs. Sing. 3. – Plur. 2. Pers. – Präs. Sing. 3

[illegible] Athenaeus II. p. 210 dor. [illegible]
[illegible] – Formation wie im Skr. mit Ablaut wird
wie ursprünglich – tanishyâmi. Ab Lat noch einige alte Formen
axo (ago) (ἄγω), dixo (dicam) (δείκνυμι) – noch in abgeschwächter Art
lenasso, moneso – wenn auch wunderbare Endung – Ursprung wundert
Lat nicht das in fondern Vbn gar häufig in Fut. – Im Skr. nicht
das Fut noch auf (3.Sg.) -ti (1.2.) pp (Grundform) – bei Plaut. aperibo,
reddibo – In dem Typ ist kein Fut über geblieben in
dem wenigen Rest.

Von den Modi.

Im Opt. ist in der Regel ziemlich weit geschwächter Charakter an Verbalstamm als
Grundform Opt – Formen in Lang. so häufig bis wenn Endung schon
Verlängerung ab Endvocal a – ursprünglich Long wandelt
vid-bharani – φέρεις pl. bharanti – φέροντι
long-tharâi – φέρῃς long-bharânti – φέροιτο
Augment über Sprache noch schwankt. Meiste gebildete – prip – pr.
sarpâmi – aor. asrpam conj. srpâti. So im Gr. ἕπω
aor. εἶπον – conj. λείπω (λιπέτω) –
Potentialis noch übrig – – yâ schon in 2 Sg. Pl. –
vid – vid-yâm – as – syâm – häufig noch in schwachen Formen
im Gr. nicht mehr – δοίην – ἄν ἔβλην – εἴην
Im Lat ganz gut im – sim, velim, edim (adsim) –
Im Skr. Pl. ist schon in Ind. Med. verloren
bhar – bharês – bharêt
φερω – φέροις – φέροι(τ)
In Sing. Personalendung manchmal angehängt wie im Subjunctiv
Im Sg. noch im Pl. ist Endung angehängt, nicht mit -bharéyâm
statt bharêm – Im Gr. selten (in schwachen φέροις neben φέροιμι)
Im wollen auch häufig mit Endung im Gr. Med. in häufig nach folgt
musste sein opt med häufig φέροιτο – In schwachen Formen
werden Typ Ind. noch häufig im so Ausnahme noch Opt. φέροιμι
wenn schon sonst noch φέροιτο eine ursprünglichere Form ist
φέροιν – λάβοιν wenn erhalten bei Homer – in Sprache ausgestorben

Zu I bengal. Aya wird I Wort gá gesagt mit einem Schlusston I
Verbal√ wandeln - Kat, narayás - Rapp wenig damit d Lat
formam amatum ire, veneo -- Diese Weise I Sans ist wohl auch auf
I Indus I Seite entstanden. —
Die Wörter Endet I Sans sahen wir, möchte I Medard zu Gallen,
Fürbitten nicht mit dem Griech ē Gottes I Sans über Forderung, wäre
wie näh ē I Aya I Veda. —
Lastly I Med Engl Mund ist I Franzend Sprache I Hand gegen
ich falsch wirkt, I die Lastly Endet näh am Lateinischen entgegen in
jung Med - vom ē dovoyde, πανν ē πάνοχος. Lateinische
Verbalbezug genannt diese Lastly - wei ist uns an - I Sans -
ich nähe mich ē ich wende gegenwärt - Endlos Lastly I Unterguny I Med
und Sans nach dem Ausgang ist I Verhältnis zu Vanda. —
Ich Indien über Frage einmal Mr. - Lautsprache: I Buy wird in Paris
gesprochen ist pass. - Freiheit fr. aus le livre s'imprime a paris
Land hat Bücher - Stadt, wo Druck: - Form. I. Aya-Land Schlacht,
ab findet sich, genannt sich, ab wesentlich sich. - Der Sprachbau sind
für I Hand Aya zu nehmen, wo I ganze Lehre I Sans sich kann
stehen Med. Buch der. geschrieben - wir Jüngern stehen I Aya Lehre
an I Lehrstuhl an r - Frühe - Indien, Finno ugrisch: wo
ich Hand zu fand eigen-gegründen Kalk, meine Kalkes pro.
für Kalkade ich wende für Kalkades ich w. gewandt. -
Diese Lautsch hat Grimm d. Jo. Gesetz sich stark gegeben.
Vocken, die ausgestoßene in der Lautsch Kirk - wie in Lage I
Med I Spanien abgeleitet entstand englisch wenig sich I Form
d Med Konsonantenmutation [illegible] die
Wurzeln I Vok i für [illegible] ai in für fast sich
entsprechen sind, ich I provenz. Germanen I Sprache nicht auch
gestalten sich [illegible] Als Analogie für I Ausfall
wurde setzen dass sahen wir I Gothe Sprache dutzen gelernt - sein
Diese Vermischung sich Bopp unterworfen, für Lautsch sich Formell
sich alle Formen Sanskrit -
Bopp erzählt I gehört in Rat alle ausgenommen nicht nicht I
Wort Sanskrit nicht Lat in Gothe, welchen nicht ausgeschlossen
I Ihre Med Formen sich wohl gehen. —

4/3 61.

die gewöhnlichen Wörter d indogerm. Spr. sind freiübergegangen und verschollen
wurden – wie müssen also in jeder Spr. die ursprünglichen Wörter d. noch die ursprüng-
lichen suchen. Ursprünglich findet sich nicht Wissen Gabrielsen in Bopp's
Gramm. d. indischen Sprachen. –

Wir unterscheiden zunächst die Participialbildung.

1. Part. praes. act – Sanscr. am 2ten der beiden Conj. nt, das an Stelle
unsres Lateinischen Participial-Suffixes – bâdhant, tudant, nasyant) Bopp
côrayant – 2 Pfl.: dvishant v. dvishat, dadat, bhindat, çaknuvat,
cêtat, tanvat, prînat. – In Lat. erscheint vor d. Ausgang nt regelmäßig
zu Vor. a, nicht nur bei Verben, die a zum Ausgang ihres Stammes haben,
überall – während es in gr. nt in der Flexion natürlich bleibt. –
In Gothischen Lat. Sanscr. finden wir d. Ausgang – amantiam – wo ist also
in der vor-Hist. übergegangen.
Das Medium ist bildet s. Participium mit Abwerfung des a – sant, ent
im Lat. nur in wenigen Überresten – praesens, absens – ens ist Form, nicht nur alte
Mischung. – In Gr. die Participia – ων in der 3. Decl. = ωντ wie das G
entsprechen ist – wir ist durch Rest des V übergeblieben.
In Gothischen finden wir Participia mit Endung ands – nasjands
gebandô – während man sie in den übrigen Sprachen – in Sanscrit – salbând. –
für Verbalsubstantiva, frijôndô (Freund) fijôndô (Feind) in Fällen stehen wo Part. zu verstehen.
In der Vedasprache wird häufig Part. Aor. II gebraucht – vrîjant (varjas)
dat (dâ) im Sinne von Part. praes. (das gavant = Gewor, in Sprüchen
Sprüchen vor Ohr wird häufig Part. praes. – d. h. solche häufig gebraucht –
Kathyant (und ähnliches wird von kath.

2. Participia pf. act – das auch ursprünglich in der 3 Decl. Gruppe der
Nomina – vân – [illegible] vat (wie [illegible]) Verwandt mit d. suff. vat welches
d Perfekt ursprünglich – wovon Form übrig [illegible] Vitâ d. Vâna
entsprechend mit dem Vitâ (ja sha) zu verbinden – denn häufig Perfekt
in gr. noch mit α und – in der Form wird [illegible] Participium
Deshalb Ursprung Part. pf. part häufig das beiden Sprachen Nachsilbe. –
Deshalb in Gr. – ώς – ώτος

3. Das part praes. Med. [illegible] mâna [illegible] häufig und fast entsprechend
wie im gr. Δαιομενος wie das passivum gegangen bis auf einige Spr.
in Germanen noch ansehnlich. Bopp, Conjug. Syst. 1856.

Schwächung haso nöfman — besonders wol in der Vokalsyst. dâman
geber, aaman Hyndadrsfaiu - ogsman' Kunst - brahman -
Düsse i haso, ansyst. in Gr. die haso. d Verb: nöf gnow mit Längen
Dezrol - Hyndadr 10 nöfgnow - in andern gr. W. ist d vor a zu
e(i) geworden - woßagr - in andern ansyllabig ist ô dürf die ganze
Endung - Kurzsylbe - Ausnahme ist Regel in Lat - ae mo. -
Aüg in Goth nöfa wol gebräuchl.
achman grüß blôman blôman hjuhman Hirsch skaiman
Gräber ist die Hälfte der neuen nöfman - harman Hirt skaman
Gebäude - diese Länge ist am häufigsten im Lat wieder (agmen
flamen - in Gr. noch mehr ähnlich die Wörter wo nü t in der Wurzel
sich so gebraten hat - pôti - in nördlichen Dialecten kommt sich so wieder ein-
so sonnedodrgnow, ardrgnow (sîpâ), skâmgnow (kâmpâ), drgnow (êmâ)
Gedrängt gebrauchen sich Lat auch mimo - terminus, semina-
rium, examen, auctumnus (damnum - im Gr. monia
parathmoda (gadium) - Weg zur Verlängerung in augmentum. -
Lat hat dem Laute sich häufig dort näher gewesen in Gegensatz
in Gegensatz gr. ai nöfgr - ainam ser. ê - in Gegensatz wird
einem Lat mal vor Vokal nöfgnow nöfgr - harman
in Lat harmanê. -
Die andern Form d Weg nöf xiv ist wol mit ser. ana verwandt
germ. en - ethla gea
Hyp. pfpaal gebildet d Nam d demonstr Pronomen ta - fi
wird natürlich wie mündlich in d Vergangenheit - gnta, yakla (yâ)
wie ab Lat ist i als Endvocal ein - patîka - Gewicht wie
Lat - pânctus, cognitus - dômitus, monitus.
Im Gr. Sylbe tonn nöf bei Wörtern wie dômitos, gedâmtos
Hyp mache gl verbal. Adj. geworden sind.
Im Goth sonst durch d Part Pf. Pass und bei Hinzufügung Long.
eines Vokals in d Endsylbe wurden - gots d geworden, wobei
es auch th werden sollte - nasjan - nasîps ubai fem. nasîda
Die starken Verba setzen die Long. ein - im ser. auch Ablaut - bhugna
im Goth bugans - gebogen - im Gr. nöf nur selten Lautab- und
verbal Adj. orugros, orygros, Ogutos (Hesych) Ogros (Hes)

ἀλλαδρος. In Lex. kann dieses th nicht stets mit V sondern nur in Nomina
gesetzt werden – tare sparen – tarita gesparter wie in Germ.
Im Lat haben wir selbe Formen nur einmal. Augm – elatus, auritus, cor-
natus – Wörter auf lor. entsprechen, so wurde diese Formen gewiß häufig in
derselben gesetzten a gebildet – aspatus, aeratus, apicatus, capillatus,
cordatus, dentatus u.s.w. Im Griech. sind analog gebildet: δεινός
(καλὸς δίκαιος) δεινδρος, ὀδοντωτος u. –
Im Germ. Adjectiv (ist gewiß wie auf- th – gewiß zu nom. actionis
mittl. Geschl. Dec – dṛṣṭi blick – jak – jakti vermögen; buth
– buddhi bisher – stem dasselbe Verh finden wir bei der germ. Spr.
nur wenig verändert – in gott. sollen wir t wie th wenden gmal jedes
sich einfindet selbe. Conc. stell in t stell in d verwandelt ist
gabaurþs Gebürd acc. pl gabaurþins – in nom ist d in th wieder
Grundes nicht getrollen. – gagnaməs Genossenschaft (gaiman), gasaməs
Besitzthum – gamainds Gemeinschaft. –
mhd. Armuot, Armuot, Hunt, Mund, Freude.
Im Gr. wie in φαρος, σπορος, ἔρος dann vor – in andern Stellen wie
wieder σ – ἀδίης, ἀκοίης, λησμοσύνη und manche Stellen ist nicht zu
gewinnen wegen des fg. i – δοσις μισθοῦ, πρᾶξις – wenn ursprünglich
stem sia – δοκι, μανια, θυγατε. – Der Lösung die stem wie
sia sind nicht abgelautet sein wie κλέος, γένος mit ursp. ga –
Im Lat wenige Worte: pecatis, satio, messis, vestis – wie Augm
sind in dem sing d in abgeworfen u ist wieder willkürlich gewordene –
pars, gena, – Hierin sind nun einschließlich der adv. stem wie tim
gebraucht – d Span lang lasse mehr – wie raptim, strictim, cursim
Diese tim schließt sich besonders an Verbalst. mit a, ocstatim, separatim –
sind stem wie membratim, regionatim, catervatim. Nachdem diese
nun weiß dann acc. wie Genetiv. Pers. Sing. – mit d alten Endg. in
Form verlängerte stem schließt tio zu sein – lectio – dem ist die wie
gewiß gleich.
Nun haben wir diesen ganzen Satz als ta –
in der Masculine a gasta Fremder (gam) tainta Finder (tā) in Ge-
stalt als gut breg von dem wenig wie Fähigkeit und Brauchbarkeit ago-
netys hospitis – in lat. entsteht nur wie in status, bonus gesetzt
sind sie von ihm ung tus – datum, bartum. In der Endung
Casus
sonnen wir auf andere stem wie in den einfachen wie – dātavē, bartavē
dativ. gastavai, bartavai – gen ab. abl. gastas, bartō

7. 3. 64.
Sordidatus von sordidus, dem ich
durchaus sordido würde auch später ge-
bietet, es findet sich anderwärts Lact. u. Tert.

8.2.61.

12./3 61.

Gelenkung der dreyeckten rel. falschen dreieckigen Loos —
Es soll uns nie Jemand von andern abhängig, damit uns Gott nur, aber
sonst von Niemand unabhängig — Ludwig — es sind große von einem Fürstenab-
hängen, welche in Ketten stehen — Hor. Epp. 1, 20, 17 hoc quoque te manet
ut pueros elementa docentem occupet extremis in vitro labra senectus
Pers. Sat: 1, 33. humeroque inmodo matris decorum latus adnixa
movet. — Cicero Acad. — lacerum crudeliter os. —
Für solche Krankheiten sind gewiß nicht besonders — es ist nun darauf
zu achten, ob sich Absonderungen und Schorfen bei einem oder dem
andern nicht allgemein verbreiten, oder gefährlich wird. —
Quint. 8, 2, 16 indeed belle civil dicitur wie Cicero ab hominem liberum
verberare — 7, 9, 10 — Liet. Verg. 16 — rogata libertate quam impe-
rium adeptam supplicator rogabatur. —
Da über diesen Fall nun abgeredet, daß die Lose gezogen und dasselbe
Verboten und Wort gehören, und sich sich so bezeichnete Zeit einen
ausschließenden schöpfungsvollen Zustand — sein soll und Zweck auf 2 Wochen
gesetzlich, sondern in jedem Monate die Abwechselung soll so daß auch
Man und die Lose bei einem dringenden Fonds besonders Ob. besonders,
so müssen diese vorher noch an verschiedentlich Orte gebracht
(es soll auch bei jedem Ob. möglich, ob mit mehreren Ob. zu verbin-
den — die allg. Einigkeit Ob. da zu jedem Ziel oder allen Ver-
Ob. gehörige wurde Lodung soll d. Mannschaften d. Ob. — und jede
Frau einen d. Ob. gehörenden oder Ob. sonst einzeln entweder einen
oder Ob. Ordnung ungefähr ist ausgeschlossen. d. Mannschaften
d. Ob. sollen dann Ordnung bestimmten Namen, und bestimmten für
andere Mannschaften d. d. einzelnen Mannschaften sind dann
diesen Namen von d. Ob. Ordnungsgemäß zu zu ablösenden
Ziel auf bestimmte Zeit Ordnung zu bestimmen. —
Graeci decem annos ad Troiam fuerunt — Graeci obsederunt
Troiam X annos — Graeci ad Troiam decimi fuit X anno
Pell. Exp. 79, 4 alteri alteros aliquantum admiserant Liebes
Sulla 23, a. c. ego vos, quantum meas in vos amor
tantum habet — Firmanus Ob. Städte an sich mehr Ordnungs
zu einem Aufbruch Ordnung stehen, sich nur anschließen an dieses
Ob. anordnet. Ob gewiß Ein solcher Fall Sieben sein, dann

wird durch Schädigung einer Person als Folge
willkürlich hervorgerufen. — Cato r. r. 134 u. 139 te bonas preces
precor u. dieses Gebetsformel — Catull 7,9 dam te basia multa basiare
Fürsorge ist nötig zu ersetzen neue Stelle b. Caes. B. C. 1,76,3. Petreius precesque
in hoc vota [illegible] [illegible] ipse — idem [illegible] adigit Afranium — adigere
B. C. II. 18,5 a. — Gaius [illegible] nur [illegible] iurando a ad [illegible] iurandum
adigere — Nyl. Davis. z. Lehnerder zu Caes. B. G. 1,6,4 — an obiges
Stelle [illegible] Lehnerder [illegible] iurando [illegible]
Dante Rud prol. 46 [illegible] [illegible] iure iurando adigere — Sall.
Cat. 22,1 a Corde a Crete ad l. — Gronov ad Gell. 7,20. Drak. zu Liv.
22,15,8. Durch Satzverbindungen (z. Abl. abs. ad) [illegible] andern
Verhältnissen [illegible] [illegible] Lösung mit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ire virum — [illegible] [illegible] [illegible] agere, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
1,645. mea me [illegible] et [illegible] [illegible] has egere vias.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
pontem a. transducere exercitum pontem — Caes. B. G. 1,12,5 a. 10
7,11. 8,13 a. 27. B. C. 1,61.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Caes. B. G. 7,16. B. C. 1,54 [illegible] [illegible] [illegible]
von Lodi [illegible] Inscr. 3,81 8,1 — [illegible] transferre Caes. N. C. 1,55 a. 83
Man [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Caes. B. G. 1,31 a. E. ne major multitudo Germanorum Rhenum
transducatur. 2,4. B. C. 3,76. — [illegible] [illegible] [illegible]
Compose di mit virum, praeter — mit ad mit Objekt.
Caes. B. C. 3,61. quos Pompeius omnia ante praesidia circumduxit
Frontin. strat. 3,15,4. horrea virum duxerunt captivos.
(Cic. Verr. 4,19,41. Rhodorus Rome servitutis virum patronos atque
hospites (narrare) Hor. Ep. 1,15,10. deversoria nota praeterequitandro
equus. Liv. 21, 32, 9. Hasdrubal Numidaeque, simul celebres eorum
[illegible] est —

Virgil (Kritik)

Vagner, varietas lect. z. Virg. Aen. 4, 625. Sall. Iug. 3 ita mentis suae volnere intrectatum. – Cato r. r. 141. agrum, terram fundumque meum suovetaurilia circumagi iussi. – Munus hygin. fab. 1 quae priusquam consumi deberet, mortuus est. – Ter. Hec. 1, 3, 73. hoc quod te rogo. Stich. 1, 3, 127. sed hoc est quod ad vos venio. quodque esse ambas convenias volo. Liv. per. Aur. 37, 59, 79 quaerit a me quid ego Patavium meditem? adhuc scio nihil de bello agere. – Virg. Aen. 4, 412 improbe amor, quid non mortalia pectora cogis. Liv. 6, 6, 2 ad cogendi ostii. –

Ich weiss nicht ob noch in der Plaut. Mercator 2, 49 hoc non volantas ne impedit. Fabul. 13 id de Tarpeio Iovi prohibebatur. Amphitr. 1057. neque me Iuppiter neque divorum quisquam istoc vivere me. Ich bin über Latein bin fast froh dass mich nicht mehr interessirt, einige Jahre bin ich nur noch selten Ter. Phorm. 151 nam quid 958 nam quid nos vis. Plaut. Merc. 853 quid agitur ne rogo 328. ego quid me velles rogitabam. Casin. 2, 1, 3 u. 6, 1. Ich halte in diesen Stellen rogo für die beste Lesart. Caes. B. G. 1, 34. 2 quid ille se velit. Ich bin geneigt, hortari

12/3 61.

Zu Griech. Wörtern – Lat. aemodius Hungerleider
Auf andere Dinge Bezug nehmend wurden – unter Dat. –
Isodoros, Gottgeschenk – aor: falsiloquus
Zu d. Namen ablog. zusammengesetzt d. Komp. welche gebraucht wurden
Wörter Appositionen einmal als ob Adv. – Kermadhéraya
Divyakuvuma Fabel. bedeutet – in Adj: Adverbien, Präpositionen
– Wörter adv. – wobei zu erwägen ist ob magistrum a – adhésita
ungenau – durch das – Durchaus böses Ding Sokrates
– sami selb – samibhakta selbergeschaffen – ἔμφυτος – Selbstmord
Zu Einem Ende gebrauchen Pferde – durgu – trivêtram drei heilige tri, lôki drei
Welt – bodhana trovium

Ex os – exos ἐ ectosis (?) gr. – congres, degres abus
und degregis ἐ egregius – wer nomen binomial, multinomius
generis adj. regul. congener, degener – aber auch multigeneris
(Plant) malorgeneris (Plant) maltigeneris, pium (Law)
quinquageneris davon weiß gr. Wörterbuch Laurigeneris –
von Neuen regnäß – wichtigst weil ärztl. Rather mit gen
explanation

III. Ab. ungefähr die nebenbeilenlange – rechter Glied aus einig
ed. Institut 2 Glied Text – der ganz bedeutet nicht Kind
gathä wird der Weise genügt – gr. dreifach Regel parachrême,
prodany – beta obviam – gegen Laiml!

(Bei) Wenn Jemand Lust hat mit seinen Nachbarn [illegible] Streit anzufangen, so kann er [illegible] Longolius
posse deesse nobis terrā vivām in qua inveniamur non potest. - Neque deesse nobis terre in
vitam in qua — — Auf gemeinschaftliche Art darf [illegible] Reben vel plantandas et pacis arbores, bellicas
in exportās - wo Noth in Betz exportās angiebt, und Maass für verschiedene Fälle - Pacis
pacis arbores die man able qual- es steht zu welchen Baum das Lat. gehört ist, wurden wir
sehen — Cic de fin. II, 2. veritas ne movere homines studia videtur, velinere non posse
wo man in Betz posse ergänzen wollte, obz Cuius Buch nicht sicher angeführt wird,
gemeinschaft hat das Lat. Sprichw. e. q., wo Neque gladios, ihnen die Hände anzulegen
in andern Eigenthum verletzen - ubi officium - nulla - persona wie Wex d.
Maass genauer angeben haben

Chronica Sclavorum: Nach Henzel gegen das ende des XII-ten jahrh. abgefasst er
enthält nicht die herzogsreihen der herzoge Lesbry, welche das breslauer
verzeichniss bietet an den Cosmidia, Lenea pa z anrufe einer wenig ergiebigen Der Lobe Lesenthal, ihre reise namen
zu nehmen, oft wörtlich, ohne er dasses nachrichten abweicht. Die Chronik endet p. 32 mit dem Lode Boleslaus
Schlacht v. Lebnitz gestorben sei (die 1087-1092 lebte sie war - dann last er p. 28: dein sei nach Krakau
zum Begräbniss u. habe dies statt in augustus Der pabres 1285 (Lesenthal).

Pag. 11: Utrique Casimiro monachus ab Heinrico imperatore filii coronatus, cum matre veniens duxit
in uxorem, nomine Adelgeida et genuit ex ea duos filios. Boleslaum scilicet, Wladislaum Henricum —
Ann. Saxonici (a. 1058) Ludica (Boleslaus) nominato, qui cum eiusdem atque patre pravo ac diversis existens, 1) Vit. p. 131.
mortuo patre omni in genitrix regna parentis pellicis filii cum eius apud Gotos, Rutenos et Ungaros aliquot an-
norum tractu, exteros nobilium et infortuna numerosos (audivi) ac longa experientia timentes
Boleslaum, cum fuisse reverentur, nunciosque regis, servis impudenter, ne portem tale vereant. Quo audito 2) Vita s. Stan. p. 351 a. cum.
via thoro perdurabit et nobiliores, quia parvula Angeri natio a servis, retulit factare impellit et Hugi- in Mart. Gall. p. 110 ff.
Wyburgaetem et Pandim excommunicatum, quorum Stanislaum, antistitem Cracovie ex ob audem
in de sancti Michaelis ecclesia Cracovie Wislam, gladio in frusta modum, periit, anno Domini
M L XXIX, Kempone Gregorii papae VII. Utque unctius vitio sua Hungariam ad Sanctum Wladislaum
regem. quae prius ÷
Pag. 12:
pervenerit carni aboriantem contemnentes, confugit, multa meriens sancto
mania impingens, ubi diuturno corruptus langore miser miser interiit, sed et unctus gloriosus
corpus gloriosa flore veneno emanavit anna domini ...

Lenat Tajza z zatkort infl. za jeo.
nora, Tajzaréj samogłoski
wied, dat mad jeś, siadz
(wiesz)

Inf. wiedz

wiem	wiemy	
wiesz	wiesta	
wiest	wiesta	

impers. wiedzy

wiedzta	Jemy
wiedzta	daste
wiedzta	dadą

aor. Jadjeachu

pad inf. jasti (jeść)

jam	jesmè	jasmy
jàsi	jasta	jaste
jàst	jàsta	jadą

impf. jadły
jàdzie
aor jàdoch
jàst
jàst

Słowo pierwiastkowe tworzy się z jeo, bad, by

jesmi	esmie	jesmy
jesi	jesta	jeste
jest	sta	ѕ ѕ ѕ ѕ

ꙗ ѣ ѣ ѧ
ѣ ѧ ѧ ѧ
ѣ ѧ ѧ ѧ

7-11-

Lied vom heereszuge Igors gegen die Polowzer von Boltz, Berlin 1854. Schultze. –

Nie jest to pomnik dawniejszej literatury a stosunek jego do rozwijającej literatury ten sam, jaki polskich kronikarzy do literatury polskiej. Należy do staroceslowiańskiej literatury. –

Poznamy w nim różnicę między prawdziwym cerkiewnym językiem a tem który w późniejszych wiekach rozwijał i zmężał się obok języka ludowego, gdy tymczasem w księgach kościelnych zawsze czystym zachowanym został. Niektórzy na dawnych podobieństwach polskich uważali poemat ten w piśmiennictwa polskiego, jak Bielowski. – Dzieje ~~najdawniejszej~~ literatury będą

1° epoka pogańska aż do 980 za Włodzimierza W.

2 — od wprowadzenia chrześciaństwa aż do końca 15. w.

a) do upadu Mongołów w w. 13.

pod panowaniem mongolskiem powstaje język, który dziś nazywa się moskiewskim, na podstawie cerkiewnego języka

3—b) od oswobodzenia Rosji aż do Piotra (d)

z najdawniejszej pogańskiej epoki nie mamy żadnych zabytków piśmiennych ani malowniczego narzecza, ani historycznego ani też wielkomorawskiego. Tylko badania językowe, tyczące się imion własnych i najdawniejszych nazw w życiu używanych mogą nam obraz dość ogólny postawić języka w owych czasach. Przed wprowadzeniem chrześciaństwa już rozp. Nowogrodzka kwitnęła, również i w Kijowie kultura jakaś była przedchrześciańska. Nowa epoka w czasach przedchr. zaczyna się od najścia Waregów 862 do Nowogrodu – panowanie ich szybkim rozszerza się krokiem ks. Oleg – Igor. Świętosław p/ bohaterskim ciągle się walczy z rzezepami – dzikimi i z Greckami – państwo polem znaczne ostatecznie zostało przed podzieleniem na różne dzielnice – dopiero Włodzimierz W. (981–1015) wszystkie dzielnice (plemiona) i przyjął religię chrz. –

stosunki z konstantynopolem, po przyjęciu chrześcijaństwa, ale i bliskie – wówczas zdołały sprowadzić wiele obcych, kościelnych, rzemieślniczych – polskiemu słownictwu (ale między Karolem W. a patriarchą inspiracja. Wpływ Greków na język słow. był prawie żadnych – mało wyrazów z ich pierwotnej mowy się zachowało.

19.II.

rękopiśmi 1795 otwartym został zob. wydanie Bielowskiego 1823.
1806 pierwszy raz użytych Zuzeki z wydaniu ozobnem –
Hilferding powątpiewał o prawdziwości manuskryptu (tom I), lecz w jej samej części zmienił swe zdanie, uznawszy pierwsze wydanie Zuzeki.
Zabobnieć Dubrowski powątpiewał z powodu o rękopiśmie Królodw.
W następnym wieku wychodziły różnie inne wyd. 1803 Igor –
1813 Igor Sieriakow w marach wielkich
niem. tłom. pierwsze w Dorpacie w piśmie Lan wychodzącem
potem Kotzebue z pisnie "der freimüthige" – tak Kotzebue jak
Müller (wyd. w Pradze 1811) niezmiernie się zidumieni wielkością poematu.
W całości poematu wielki brak związku, jest to prawie
dorywcza improwizacja i dla tego nie można go porównywać z epopejami starożytnemi, dziełu pełnemu starożytności
Sebold także tłomaczył, Erdmann 1808, Hanke 1822 ozdobnie i wiernie
wierszem liberami.
W Polsce pierwszy zajmował Ignacy Jodewski wspomniał o nim
– nie z oryginału prozaicznie wiadomości lecz z francuskiego czasopisma, ale tego autorstwo przypisuje Zuzeki.
Bakowski w swojej prawdzie, tom I – Linde w historyi
literatury polskiej – ostatnie tłom. Grzegorza Bielowskiego
bardzo pożyteczne choć niektórych (zwłaszcza tłomaczeń –
Na końcu wydał Boltz z komentarzem i tłomaczeniem niem.
Boltz uważa język, którym począt ten najdawniej, za staroruski,
choć to wyrażenie bardzo niedokładne. Za dyalekt polski
także języka tego uważać nie można – polsko-ruski dyalekt
który po przyjęciu, daleko później powstał.

Jego zdania także bliski skarżyński. – W tym celu wydała historyka Drohnickiego, który dowodził, że Mazowsze nie za Piastami a granice Polski sięgały aż do Dniepru.

Przeni wzbudza pogański charakter i złego ducha wydawcy, że chrześcijaninem był przeni nie był wiadomo, lecz wiadomo dzisiejszy sam pisarz na innym miejscu mówi, że wielki do obrony chrześcijaństwa za przeniu pobudzeni. – Skarżyński pamiętnik swój inną myśl porządku ci do przeni z Jabłonowskich pogańskich już miała swe sprzeczki, jednak nie zostawiając ślad. – Dzień jest starszy od krzyżu. Wodzowie – strata wielkiego, który się wydał w Skarżyńskim, bardzo bolesna dla historii palaeografii, jak i ze względu na delikt, który sprawca się pewnie za wydanie Szczucia o Skarżyńskim myśli także, że przeni ta pod wpływem wiadomości przez Polaków na Ruś w polskim – ruskim. Dyal. słowiańskie zostały lecz te mianowane polonizmy, jak kmet – rzeczownik się jak w zawodzie najstarszej tradycyjnej. Skarżyński myśli, że przeni te skłaniana przez wodzów pogańskich, że [illegible] w celu politycznych by zagrzewano do boju przeciwko pogaństwu – lecz wszystko to [illegible]

(17.II.) Powinowactwo z Bolesławem Chrobrym pozwoliło na Ruś
Włodzimierza W. — Igor Światosławicz 1068 r. przeciw Połowcom
przeciwnicy wyprawę. — Trzeci. — Imaja zbliżyli się do Dońca
1. Wstęp po wspomnieniu Bojana opis Igorej
charakter jego, wyjście z wyżkiem, nowy zwrot do Bojana
II. Igor idzie ze mnie — Wsiewołod Trzeci ze mnie. Igor
chce walczyć Dzw. — niezwykłe znaki — przerwana bitwa
— epoka
III Połowcy gotują się do nowej walki — odwaga, zwycięstwo
IV. Pogląd na dawne czasy i ich wodzi powód niezwyciężo
V. Igor dostaje się do niewoli — księżna zamartwia się
nad te pomoc, które Bóstwa mogłyby wszystkie
wstrzymać, gdy Połowcy powstają koniec znaki
VI Syn Światosława — wyprawa Światosł. do pomocy
VII wyniszczonego Kijowa, w którym Rus' płacze
— elegia Jarosławowa
VIII uwolnienie Igora za pomocą niewolnika
ogólna radość
W oryginale nie masz podziałów w tekście — pewien
rytm jednak panuje, porównać pak z pieśnią o.
Ingwarze — nasze lepsze
Ни зачнемъ на Старѣ imperf. bjaszet — trzeci
formie wdzięczne nie jest potrzebnem
bratie forma czysto-archiczna
словесa, словесa, словесъ, словесъ
Bojana pieśń o dawnych czasach, zwłaszcza o nim nie
wiemy — w naszym poemacie kilka razy wspominany epos
go porównuje pewnie z słowikiem — musiał być za

(§§ 1. 3. 60.)

Kl. II – VI (conj. reduplizierende Verba mit langem Wurzelvocal, auch in der Reihenfolge stark regelm. Abw. Präs. ist – Präteritum

(Conjug.) Präs. bedeutet das Präteritum (Präsens) + Präsens

~~haita (vocor) – haita, haitaist (vocor)~~ (wie die halda, haihald (I curo)) – haita, haitait (vocor). I –

~~stôsse~~ ~~stôt, staistaut (3)~~ – (schlafe) lêpa, laiklêp (4) –

Grimm kennt nur 4 conj. mit Reduplicat in der Präsensform (wie die V & VI conj. nehmen in Präs. o an – vaia, vaivô (5)

têka (berühre) taitôk (6) têka verdrängt ja zu taitôk

wie im Gr. τεγγω zu τετεγοκα – ohne Präsensform zu

εγεγοκα) Ags pneo – fuit im Präteritum Präs. Ags ist das Präteritum

nur i –

für das Präs. haben wir halte hielt – heisse hieß

stosse stieß – schlafe schlief – wie diese können zu

weichen, gehen (Präs. ist das Präs. allein üblich – stehen stand

kommen bis in d. Mhd. vorkommen (so wie kommen wird, obgleich im

Präteritum kommen und die Redensart aufkommen gilt, obgleich wir im

Lat: venio Präs. –

Die Präsentia ahd. Mhd. pflegen gewöhnlich nicht

mit gedehnt stand ahd. gotk. haihait finden wir bei Herr

die beim heialt (gedehnt finden wir hialt – die Komposita noch

hielt – wir fallen. Präs. fand gifal – räth wie Ags

verschiedene a wandelt i, ei ja manchmal auch e vor – so im

ahd. praes. hlaufu (laufe) – pf. hliaf – bei Notker: hlûf

auch zur Verstärkung Präsensform. wird nicht gewöhnlich – gotk.

skaidan – pf. skaidaihait – ahd. skeidit – schied – scheiden

unterscheiden Präsensform fehlt. wie im Ags.

wenn hâtan (heißen) gew. pf. hêt – wahrscheinlich (hellen:

hêht, ungewöhnlich – nicht kehêt – ebenso wie lâkan

(spielen) – gew. pf. lêk – schon ahd. kann lêolu

nicht rêdan – rêd ist record

Doppelconsonanten. ganze, in Sprache i. Anfangsvocal, dann geht er ein mit vorhergehendem Endbuchstaben. gleichen zum Beispiel. Schreibweise. Schreibart. Schreibfehler. Schreibart. — Schreibart.

अ ā इ ī उ ū ऋ ऌ

Einfachen ein vocalischer ॠ ॡ vokalisiertes l (ri, kurz wie Engländer) nur vor. — Dafür stehen Vor. mit Anzahl vor Sylb. Auf an i u. ū verschieden. —

in i Beispiel für an: e ए ai ऐ

in u a ā u: o ओ au औ

der Anusvara m(ं) durchschnittener Nasal, mehr ng, der Visarga (ः) ein abgebrochenes. Zeichen, welches vor Vokal.

Anz. Zuerst 5 Kl. nach den Organen nebeneinander, 1 Kl. Halbvoc. u. Zischlaute.

Gutturale. 1, der surde mit Spiritus, 2, der surde ohne. 3, mit Spiritus. 4, der tönende asp. 5, der nasale. Nach Brittany Laute in jeder Klasse wieder. — Alle Cons. verbinden in Sylb. mit Vokal (Endvocal ā)

क ka(a) ख kha(a) ग ga घ gha ङ anga

2, palat.

च ca(é) छ cha(é) ज dja(sha) झ dscha(sha) ञ nya

3, lingu. nicht durch Anzeichnung, wie Sanskrit, sondern durch Beifügung des Buchstaben r vor den folgenden, cerebrale.

ट ṭa ठ ṭha ड ḍa ढ ḍha ण ṇa

4, dent.

त ta थ tha द da ध dha न na

5, lab.

प pa फ pha ब ba भ bha म ma

Halbvoc. Auch sh m i antisch?

य ya र ra ल la व va hier 3 Zischlaute

श śa ष shaa स sa ह ha

Im ind. Grammatik Genera Num. wie im Nominativ nicht, sondern Genus Casus Thema, nach Casus bestimmt und nennt wird. Declination. s. oft.

Nomin. Endung fast alle s. — fast an fast nur in einig. Worten. nicht in der Declination nach ā declinier — in allen andern Decl. ist ein Sing. der Abl. u. Sing. gleich — in Plur. ist Abl. d. Inst. mit einem gleich — für alle Casus ist angesetzt in 2 Kl. An 1 für alle Num. Gen. Voc, in 2 Kl. 1, 2 Pers. Dual. d. Abl. u. in 3 Pers. i Loc.

Thema.	Nom.	Acc.	Instr.	Dat.	Abl.	Gen.	Loc.	Voc.
a(h) śiva m.	śiva-ś	śiva-m	śiv-ena					
iva m.	śiva-s	śiva-n	śiv-ena					
sivâ f.	śivâ	śivâm	śivayâ	śivayâi	śivayâs	śivayâs	śivayâm	
kavi m.	kavis	kavim	kavinâ	kavaye	kaves	kaves	kavau	kave
mati f.								
vâri n.								
(Eingang) bhû	bhûs	bhûyam						
nadî								
banu	banus	banum	bhanunâ	bhanave	bhânos	bhanos	bânau	bhano
dhenu								
talu								
Anh. bhû	bhûs	bhûvam						
Anh. vadû								
Anh. pitri								
Anh. matri								
(Vater) datri								
(Kreis) vai								
Adj. gô								
(Ort) nau								
(Wind) marut								
(Gott) Christ								
(Kreuz) arabuh								

In Nr 1. Sskr. alle auf a, jene auf ā 1 – 4, 5, 6 u. 9, 10, 11
Griech. Nr 2. I. auf ŏ, ĕ – ŭ – 2 I.: 7, 8 – 12, 13 auf ō, ē – ū – 4 I.: 14, 15, 16, 17 alle M. auf ēs etc.
wie – 3 I. M. auf ξ, ψ, ξ. 18, 19, 20 – 6 I.: alle M. auf ōs. – Neutra auf ος, ος, ος 21

	Dual		Neutral
Nom.	purâ	puras	puras
Acc.	puras	puras	puras
Instr.			
Dat.			
Abl.			
Gen.			
Loc.			

Sg. N. tudant-s[1] tudánt-au tudánt-as
(N. Gen.) Acc. tudánt-am tudánt-au tudát-as
Inst. tudat-â tudát-bjâm tudát-bhis
Dat. tudat-é tudát-bjas
Abl. tudat-as tudat-ás tudát-bjas
Gen. tudat-as tudat-ós tudat-ám
Loc. tudat-í tudat-ós tudát-su

Im Griech. N. wie Nom. Sg. Neutr. – Im Sskr. Nom. Acc. Voc. Sg. Neutr. ohne s, sonst wie Masc. – Im Griech. Nom. Acc. Voc. Sg. Neutr. ohne s, sonst wie Masc.

Im Griech. Nom. Acc. Voc. Du. Neutr. wie Masc. – Im Sskr. Nom. Acc. Voc. Du. Neutr. wie Masc. – Im Griech. Nom. Acc. Voc. Pl. Neutr. auf α, sonst wie Masc. – Im Sskr. Nom. Acc. Voc. Pl. Neutr. auf â, sonst wie Masc.

Im Griech. Nom. Acc. Voc. Sg. Neutr. auf ν, sonst wie Masc. – Im Sskr. Nom. Acc. Voc. Sg. Neutr. auf n

praesens indicativi
mod. potentialis = griech. Opt.
Imperat.
Imperf. -(Augmentparaet.)
mit formaler Augm. = homer.
Perfectum - reduplicirte Aug.
1. Futur.
Precativ
Aoristreduplicat - Act. 6
Conditionalis

Die erste Kl. - weitgehend schon gemeinsam. Praes.-St. Gunierung - Basis mit einem bestimmten Vokal - gibt es wenig. Manche, wo davon diese Kl. wiederkehrend vorkommen - wohin über die nur eine Klasse der Verb. - Perf.: wie Klasse: Act. Singl. gen. die Wurzelsilbe u. die Pronominalendg. mit Dehnung a wenn - gerade die Wurzel-Vok. stets Guna - N. bodh — 3pers. bodh-a-ti

2te Kl. Endung nämlich selber an die Wurzel-gesetzt — han-ti

3te Kl. setzt die Endung nämlich unmittelbar an die Wurzel- aber diese wird reduplicirt durch Länge

4te Kl. — N. dâ - 3p. dádâti

5te Kl. Gun. Wurzel v. C. durch ya - 3p. nac̄ya-ti cf. capio

6te Kl. setzt gun. W. d. Kat. an Wurzel an -a praes. stets Guna verschärft — 3p. tak-ati cf. decurro

7te Kl. - setzt setzt nasalis an Wurzel a zwischen W. u. E. fügt ohne an Wurzel. Endung tud-a-ti

8te Kl. - setzt nach Vokal. an Wurzel - der gehörig in yu nya verlängert wird - 3. sprango spreizt ohne n)

9te Kl. setzt nach Vokal. - setzt nach Konsonant. Assimilation - Verschmelzung Wurzel-

Conjug. (Pl. fehlen) Dual: Sing. Plur. — Nur 3 Personen sind
starken Stamm — die übrigen Formen sind mit vor. und
verlängertem Stamm — die 1 und 2 Pers. Sing. Act. mit Stamm Gunt
prati-ami = pratyami — pratyati die mittleren 3.
die Formen d. prati- aus pratyati — nur Sing. d. Conj.
mit Guna, sonst Vrddhi — pratyanmi, pratyavas
v. pratig

pratyami-mi	pratyavi-vas	pratyami-mas
pratyasi-si	pratyathas-thas	pratyatha-tha
pratyati-ti	pratyatas-tas	pratyanti-nti
pratyami-am	pratyavi-vam	pratyami-mam
pratyas-as	pratyathas-tham	pratyata-ta
pratyat-at	pratyatam-tam	pratyan-an
pratyami	pratyavahai	pratyamahai
pratyase	pratyethe	pratyadhve
pratyate	pratyete	pratyante

Pl. au, man, ran

---

mrad- = mrdnami, mrnāsi mradyati

Pl. Pyllan Vrddha 1 Z. — 2 Z. — nicht 3 Z. — Im Sanskrit
Vrddhi stark gebildet Form, nur Act. in Endung Sylbe
Vrddha 1 Abstamm.

⏑ ⏑ – ⏑ | ⏑ – ⏑ – | ⏑ – ⏑ ⏑ | ⏑ – ⏑ –

2 Pers. Vrddha passt.

Im cp. Mate. ist Feminin, Abstr. der Dynamik. nicht
in 3 Z. pl. passen Mord, nur in 3 Z. — Abs. nicht oft
Substantiva — Im Abstr. Stellen gewöhnlich der Radicalact
– – – –

Im Metr. wenn nötig, wenn Abstrakt schwer passend in
pamh- ——— Verbum

parasmaipadam atmanepadam — Atman reflexiv.
Pada, Gusa - Atma selbst.

Masc. in Neutr. in a, 1. Declination. Fem. in ā. Dur.

	Singular. Masc.	Neutr.	Fem.	Dur. Masc.	Neutr.	Fem.
Nom.	śivaḥ	śiva-m	śivā	śivā-ḥ	śivā-ni	śivā-ḥ
Acc.	śiva-m	śiva-m	śivā-m	śivā-n	śivā-ni	śivā-ḥ
Instr.	śivē-na	śivē-na	śiva-yā	śiv-aibh	śivai-ḥ	śivā-bhis
Dat.	śivā-ya	śivā-ya	śivā-yai	śivē-bhyas	śivē-bhyas	śivā-bhyas
Abl.	śivā-t	śivā-t	śivā-yās	śivē-bhyas	śivē-bhyas	śivā-bhyas
Gen.	śiva-sya	śiva-sya	śivā-yās	śivā-nām	śivā-nām	śivā-nām
Loc.	śivē	śivē	śivā-yām	śivē-shu	śivē-shu	śivā-su
Voc.	śiva	śiva	śivē	śivā-ḥ	śivā-ni	śivā-ḥ

Dual.

	Masc.	Neutr.	Fem.
Nom.	śivau	śiv-ē	śivē
Acc.	śivau	—	—
Instr.	śivābhyām	śivā-bhyam	śivā-bhyām
Dat.	—	—	—
Abl.	—	—	—
Gen.	śiva-yōs	śiva-yōs	śiva-yōs
Loc.	—	—	—
Voc.	śivau	śivē	śivē

2 Declination.

Wörter auf i ī ṛ ū – khavi, matī vāri – bhānu, shēnu, tālu

Sing.	Masc.	Fem.	Neutr.	Dur. Masc.	Fem.	Neutr.	Dual Masc.	Fem.
N.	khavi-ḥ	matī-ḥ	vāri	khava-yas	mata-yas	vāri-ni	khavī	matī	vāri-ni
A.	khavi-m	matī-m	vāri	khav-īs	mat-īs	vāri-ni	khavī	matī	vāri-ni
I.	khavi-nā	matī-yā	vāri-nā	khavi-bhis	matī-bhis	vāri-bhis	khavī-bhyām	matī-bhyām	vāri-bhyām
D.	khava-yē	mata-yē	vāri-nē	khavi-bhyas	matī-bhyas	vāri-bhyas			
Ab.	khav-ōs	mat-yās (mat-ās)	vāri-nas	khavi-bhyas					
G.	khav-ōs	mat-ās (mat-yās)	vāri-nas	khavī-nām	matī-nām	vāri-nām	khav-yōs	mat-yōs	vāri-nōs
L.	khav-au	mat-ī (?)	vāri-ni	khavi-shu	matī-shu	vāri-shu			
V.	khav-ē	mat-au (mat-yau)	vāri	khava-yas	mata-yas	vāri-ni	khavī	matī	vāri-ni
		mat-ē	(vāri)						

	Masc.	Fem.	Neutr.	Masc.	Fem.	Neutr.	Masc.	Fem.	Neutr.
N.	bhānu-ḥ	shēnu-ḥ	tālu	bhāna-vas	shēna-vas	tālū-ni	bhānū	shēnū	tālū-ni
A.	bhānu-m	shēnu-m	tālu	bhān-ūs	shēnū-ḥ	tālū-ni			
I.	bhānu-nā	shēnu-vā	tālu-nā	bhānu-bhis	shēnu-bhis	tālu-bhis	bhānu-bhyām	shēnu-bhyām	tālu-bhyām
D.	bhāna-vē	shēna-vē	tālu-nē	bhānu-bhyas	shēnu-bhyas	tālu-bhyas			
Ab.	bhāna-vōs	shēnu-vōs	tālu-nas						
G.	bhān-vōs	shēnu-vōs	tālu-nas	bhānū-nām	shēnū-nām	tālū-nām	bhān-vōs	shēnu-vōs	tālu-vōs
L.	bhānau-au	shēnau-au	tālu-ni	bhānu-shu	shēnu-shu	tālu-shu			
V.	bhānu-ō	shēnu-ō	tāl-ō (tālu)	bhāna-vas	shēna-vas	tālū-ni	bhānū	shēnū	tālū-ni

बृहदश्व उवाच ॥
आसीद्राजा नलो नाम
वीरसेनसुतो बली ।
उपपन्नो गुणैरिष्टै
रूपवानश्वकोविदः ॥
प्रतिष्ठन्मनुजेन्द्राणां
मूर्ध्नि देवपतिर्यथा ।
उपर्युपरि सर्वेषामादित्य
इव तेजसा ॥ १ ॥

Anal. वृहदश्व (स) उवाच

Vor a u. Labial. const. wird auch der Endsylbe as, o vor tönenden Vocalen und a, und der Endsilbe s vorgeworfen. Dopp Kons. und Einzelne Cons. und Konsonanten und der स in der Endsylbe as wird ु beibehalten

गुणैः = गुणैस् und Endsilbe स vor tönenden Vocale oder ā in ā vor Labialen (Cons. u. Vor) in ः verwandelt, nur ः aber absolutes u. Innit. Vocal vorhergehend

वच् dicere, loqui.

आसीद 3. p. sg. Imp. act. (pari) v. अस् esse – fuit

राज् splendere राट्; राज m. rex. राजन् id

नाम adv. nomine. welcher esse acc. adv. vocato;
नामन् nomen.

सू generare pared alm. सुत filius, सुता filia

बल vis, robur; exercitus. बलिन् vi; robore praeditus.

वह् ire, (वह् m वज् n. pass.)
— c. उप, convenire z, fieri esse Farlinp;
उपवह्, aggredior z, frequentissime praeditus

गुण m. qualitas, virtus गुणिन् adj. -suffix bonis qualitatibus praeditus

इष् par. (in vim 4 sperat Imp. subst. इच्छ्) desiderare velle part. इष्ट desideratus, carus.

~~इष्टै for इष्ट~~ iṣṭai = is tair von istais

रूप n. forma, pulchritudo, natura, indole,
रूपवत् adj -suff वत् formosus, pulcher.

अश्व m. equus.

कोविद adj gnarus (ra) विद् scire

stood

स्था stare par. (तिष्ठाय) persistere, adsistere, versari

यानु m. a Manus oriundus, homo. ex
मनु Manus u. ड् natus

इन्द्र m. Indra. in fin compos. rex, imperator

यूधन् m. caput

देव deus

1 पति m. v- पा regere corrupta प्र / Romania, rogare, maritus

इव sicut, quasi (post verba)

उपरि super. c. gen. upari, upare unul i ŭ r̆ ar nimic în limba sanskrită. Vocal în locul consoanei Halbvocal în limba germană.

सर्व qui vis, omnis.

आदित्य m. pl

तेजस् n. (rad तिज् acuere, tolerare) suff अस् splendor, vis, robur.

Sloc. 3.

ब्रह्मन् m. deus Brahma

ब्राह्मण adj Brahmae cultor, pius suff य

वेद m. corpta para. (rad विद् scire

वेत्ति विद् scire, nosse, (comperire)

2 कुरु

निषध m. pl Nisadi nomen regionis —

मही f. terra ut vid. a मह pro महत्

अर्द m. oculus, talus.

प्रिय adj rad प्री delectare suff अ delectus carus, gratus.

सत्यवाच् adj. verum sermonem habens; i.e. veridicus. सत्य verus —

आदाहिणी f. exercitus iesticus. अज्र cursus

आहि आहिणी collectio.

ईप्स् sed v आप adipisci त, न, bildet nach praet pass.

वर् eligere वर praecipuus, maligus, rad वृ

— p. 3

नारी f. femina नर vir
उदार ad generare rad नृ ire
यम् refrenare c सम् coercere, opprimere
इन्द्रिय n. semen.
रक्षित m servator v. रक्ष् servare.
धन्विन् m. a धनु arcus, sagittarius
श्रेष्ठ optimus (iṣṭha, iṣṭa)
साक्षात् v. अक्ष oculus in conspectu
c. उप ad locum plane ut.
संयम् in del. ire
Slor. ē.
एव adv. etiam
भीसयाक्रम - वराक्रम vis - terribilem fortitudinem habens. भी timere
प्रजा f. a rad जन् praef प्र - progenies
काम a rad कम् — amor, cupiditas
सस् स m, सा fem. ut Pron - cui Nominat, in omni Casu ex त
च Conjunct. quae verbis sententiisque jungendis semper postponitur (lat que) च-च et-et.
अर्थ res, causa अर्थम् acc, अर्थेन instr, अर्थाय dat, अर्थे loc praepos. vim fungitur ut lat causa, gratia, c. gen aut nom. recto.
पर adj. alius, eximius, remotior, hostis.
पत्न m. opera, niuis a rad पत् v. पद् referre, colligere.
कृ agere, facere Pūrv. 8. cl. ē § 342.
सुसमाहितः सम् cum - praepos
धा ponere
हि mittere

गय pars. ire (in 4 prior temp. subabth. गह्
cum ऋषि adire § 297 i § 88.

ब्रह्मर्षि m. Brahmanicus sapiens
(ऋषि m. sapiens, vaticin

दय् donare P.

भारत m. B. prælio (भृ)

clori: ɣ

तुष् gaudere Par. Caus. exhilarare ybeldt 5 min 10 cl.
Part ऋषत् = ऋष् practer nunc Emlpsnob.
hi Perfpheerth Cr Dwid.

धर्म m. (a rad धृ ferre) jus, officium.

यह्वी f. femina bovis bubuli, uxor regis
~~यह्वी~~ bor. यह्व bor. m.

सह præpos. cum. Instr.

सत्कार m. hospitium, curatio, veneratio, cultus
rad कृ præf. सत bonum pfft त.

सुवर्चस् सु adj in præf. Bonus
वर्चस् n. splendor a rad वर्च् splenduere

31. वद cl. 1 P. A. dicere

32. ऋणञ्जय m. qui vota solvit, ein Dichter

विद cl. 1. c. वि = vais. à ऋ verbosum facere

— इति adv. sic.

ख्या cl. 2. P. dicere, appellare

प्रथम prima §236.

सर्ग m. a rad सृज् creare — 1, creatio 2, natura

Die Ansicht beider Indern unterscheidet sich manche Farben in d. Natur sich auf varna

Gandarva Musikverständige Geister - Spielleute - in welche sich welcher für Engel sich dürfen in Singul.

Rakshasas Unholde, Riesen-, Zwergvolk Insel Ceylon

Iris in Singul Mensch - Geister in 3 Klassen weiblich.

(sub) akyana Geister
upakyana Unterabtheilung die in mehr oder weniger Geister,

II

1. प्रभृति adv. an etc von der an, welche in Abl. für mit dem abl. adverb.

स्वयं selbständig

पाप m पाप Sünde, Schuld, ganz in der Bedeutung

1. प्रभृति adv. in posterum Lalah prabriti alhinc in posterum

स्वयं adj in suo ipsius statu, sui compos

चिन्त् cl. 10 P. A. cogitare cinta/cogitatio

पर 1, alius 2, remotior 3, eximius In constr. c. Abl. comparat. vim habet §598

दो cl. 4. d perire dina concretus, miser §542

वदन n (a rad. vad) os.

कृश adj (a कृश i.q. attenuare) maiger

निःश्वास m. a.r. श्वस् praef निर् – gemitus

3, ऊर्ध्वम् and ऊर्ध्व adv. (म् finale accusat. in nct compp adjectiv. eorum § 618

दृष्टि f (a rad दृश्) visus

ध्यान n. a rad धी (regulax c. I.S.) contemplatio

मन् cl. 4. A. ebrium esse c. अति (Kaj) Dement § 58. Vaal

दर्शन n. visus

पाण्डु 1) adj pallidus

वात m. momentum वायोः adv. c. ablativo

विश् cl. 6. intare c. आ directa adfectus

चेतन n. mens. animus. —â f. cogitatio, mens.

4. शय्या f. a rad शी actio jacendi, lectus § 560

आसन n a rad आस् -sedis., sedes

भोग m. (a rad भुज् edere) fructus, prebui

रति f. (a rad रम् gaudere) voluptas, uxor dei Anangi ĉ

विद् cl. 6. P. A. adipisci invenire

नक्तम् adv. nocte (ut vid a नक्त adjectivo in a nonnullis compp certum usum nact.)

दिवा adv. die (divam diês, dio coelum, aer)

शी cl. 2. A. jacere, dormire § 577 (313, 449) Luna

रुद् cl. 2 P. cl. 6. P. d flere rodimi § 530

5.

आकार m. (कृ) species, forma, facies

ज्ञा cl. 9 P. A. § 376. -scire, noscere

इङ्गित n. gestus

जन m. vir; pl. homines, populus.

6. ईश्वर m. (ईश् A. 1. c. 2. dominari) dominus

7. कार्ष्ण farrenlus q. n. negotium

किमर्थम् adv. (किम् quid (neutr. nom. sg. cur?) cur, quamobrem

ऋध ad. hodie § 617.

ऋति Praefix. incompp. vel augeat, transi q. c. nom. id et. verbi

लक्ष् cl. 10. P. A. videre

8 ईक्ष् cl. 1. A. videre e सम् id

पाल m. (r. पाल्) servator, custos

यौवन n. (a युवन् juvenis) juventus Instr. jūna § 132.
Vollständige mit femininen Adjectiven adverbial

पश्य् P. videre

9. मन्त्र् cl. 10. P. A. consulere, c. ति monitare, id praef. आप्
consulere significat, c. mantra de Rath, c. tirthan sagt man, ry
c. mantra sagt man, Zeichen, Zeichen, Zeichen, Zeichen

इ. 1. 2 P et praef adhi A. pre ad c. अर्थ requi
= p. sing respecti dimpā pro Rasi ai, ao (relinquo in vico, d. hujus

ऋण § 242

वीर m. heros

प्रभु m. a ई dominus (praecipue)

10. पार्थिव (a prithivī terra) terrenus, rex. (fem)

gam c. adhi advire § 412 Angelsächs. Zeitwörter.

शासन n. (r शास्) jussus, decretum

11. हस्तिन् m. elephantus (हस्त m. manus et elephanti proboscis)

रथ m. 1) currus 2) heros.

घोष m. sonus, strepitus 2) pastorum vicus (घुष् cl. 10 proclamare)

पूर् cl. 10. P. implere Hyl pūr - pas r - tab Lett u

वसुन्धरा f. e वस् res, divitiae et धर् tenere) terra

विचित्र adj. varius

पाना f. certum, florenum, —y cf.
आभरण n. (भृ fero) ornamentum
बल m. vires, exercitus
कृ – alam = kritaḥ } pf. pass.
gut gut gemacht
12. बाहु m. brachium
अर्हं adj. Dignus.
पूजा f. v. पूज् honorare) honor.
वस् cl. 1. P. mihi w. Ac. habitare §377 (§319, 325, 387)
13. तर्हि §62. locat sing. m. in istud §247
एव adv. certe, nempe.
काल m. tempus
मृ m. deus
कवि sapiens
अट् cl. 1. P. ire, incidere – hin über sprechen
इतस् adv. huc
14. प्रज्ञा f. intellectus, sapientia
व्रत n. n. (a rad. वृत्, ire?) votum, pactum
भवन n. (भू) domus
विश् cl. 6. P. Ac. intrare
15. अर्च् cl. 1. 10 honorare §562, 563
कुशल n. salus (adj. salvus, pius, habilis, peritus
अकुशल adj. (a priv. कुशल n. integritas, a rad. कुश् cavere) integer, cautus, expers.
प्रश्न cl. 9. P. A. interrogare (frei "fragen", prüfen, prüfe § 301)
अनामय (āmaya m. morbus) adj. et subst. n. salus.
रिपु m. (रि) crudelis, hostis §119.

16. कर्त्त adj tortus
कूप m. rex (pâl barbere cl. 2. servare regere

17. धर्म m. (a धृ tenere) jus, officium, nomen dei Yami
त्यज् cl. 1. P. deserere, abjicere
जीवित n. vita a rad. जीव् cl. 1. P. A. vivere
योधिच् adj a rad युध् cl. 4. A. pugnare.
18 शस्त्र शास्त्र n. arma शास a rad शास् Ipraesens cl. 2. P. ferire
telum
चिधच n. armamentum exercitum (nidhâna gaza (ni - dhâ ponere

अपराङ्मुख adj (a prae et पराञ्च m. aversum) (aprio -parâñmukha os m averum os habens parâñ retro et mukh n. os

अक्षय adj (a प्रा et क्षय m. exitium) liber a exitio

19. दे cl. 1. A. amare. kamadeva (Dah) (कम् - देव) Deus amoris, Amoris deus

अतिथि m. hospes.

20. थाप् cl. 1. A. interd P. laqui, desert cum प्रति respondere

क्षित् m a rad क्षि cl. 1. P. A. perire cui. vide §573.
{ cl. 5 et 9 P. juvenare, exercere
{ cl. 6. P. habitare

21. क्रय् cl. 1. P. ire (krâmâmi) cui. vide = cum. cape

युवन् पोषित् f. femina.

22. नचिरात् adv. a न non et चिरात् diu abl a चिर् (pâl) longus, detorq / mox, brev

धावता

पुत्र m. filius

23. अर्थ् cl. 10. petere i. e. appetere

काङ्क्ष cl. 1. A. interd P. desiderare

विशेष m. a rad शिष् superfluere / differentia i. e. desseria praecipue

अवभृथ n. a भृ (vovere) vovere

24. कृप् cl.10 dicere, narrare

सार्ङ्गिक adj de -ngni - ika v. r. § 597 cum algni conjunctus,

अश्व (- mara a mr. mr.) adj. cum mordatis 2) dui

25. ब्रू cl.2. P. A § 317 dicere certa re et pers (bravîmi pras)

हृष् cl.1. P. A. gaudere. (hrsthaḥ hrsitta

26. वाहन n. (a rad वह् cl.I trahere, vehere, वाह् m equus, currus) actio moderandi equos, currus i. compos.

सह c. instr. cum (सह metuere perfere, cl.1)

27 सयागय m. (gam "frustâ prael sam effa / concubitus

दो cl.4. A. perire दीव् contemnere, mirer, tristar § 592.

अनुज्ञा adj (abhi praepos inep et ap pod, secundum - ज्ञात n. votum) addictus vacui

28. वर्षिन् m. (a rad वृष् incr) vir. § 198.

तल n. 1) planta pedis 2) infim, comp largum. superficies (ut terrae

साक्षात् adv. (sa - akṣa) in conspectu, coram § 607.

सम्पद् f a rad पद् ire praef. sam perfectio felicitas

29. भ्राज् cl.1. P. A. lucere, splendere.

रवि m. pol.

सङ्कल्प m. a rad कृप् cl.1. A. (kalpe) 1) consilium 2) mens

स्मि cl.1. P. A. ridere c. वि obstrepere.

30. स्तभ् cl.1. P. niti nixi dor - c. वि fulcire, retinere, inhibere

विधान m. (rad धा metiri) praeceptum

त्रिलोकपति m. deus (celum - oka a domus) caelicola

तृ cl.1. P. (t) transgredi c. अव descendere. (casa târgêmu) pot tatâra v. 407.

नभस् n. aer - caelum. n.

31. साहाय्य n. a (सहाय comes) societas, auxilium § 592.

दत्त m. mentitus

उत्तम adj ut c. pradat. optimus, praestantissimus | वितीर्ण secundum

विद्युत् f. a rad द्युत् fulgere praef वि - fulgur
सौदामिनी f. pro सौदामनी f. a सौदामन e nube orta
a सुदामन् nubes suff अ fulgur.

13. अतीव adv. ex अति et अ suff. valde.

यक् c. सम् pervenire i, fieri सम्यक्त्व qui pervenit factus, praeditus

श्री f. Dea Lakshmia, Vishnui uxor, fortuna, felicitas

आयत adj a rad यम् suff त) longus

लोचन n. (suff अन a rad लोच d.l.A.) oculus praesertim in fere compositis)

पद्म n. Nidhi num Sanscrum, qui Kuveri, Dei divitiarum sunt ministri ejusque lateri dextroque custod.

तादृश् adj talis. § 262.

क्वचित् adv. (क्व adv ubi? i, i. seq अपि alicubi) a praec suff. चित alicubi.

वा. अपि conj. i, etiam, quidem, sed vero, an, num } nulli subjunctivum sequitur
अन्य alius § 250.
पूर्व adj. prae, primus 9, orientalis § 255 & 612.
श्रव ante vel expletivum vel. sicut ज्ञ except with t-ve and not atha
श्रु audire d.l. P. auscultare

चित्त (a rad चित् i n., mens, animus, cogitatio
प्रसादयित् adj. a rad साध् praef प्र suff. तृ qui agitat commovet.
बाला f. puella (बाल puer sed बल minor)
सुन्दर pulcher (fin अ in इ)

15 शार्दूल - tigris ; in fin comp. optimus, praestantissimus.
अप्रतिम adj. simulachrum non habens प्रतिमा f. simulachrum
कच्चर्य n. nomen strangi, deicamoris
मूर्तिमत् ad - मूर्ति f. corpus - corporeus
16. सपत्न propinquitas.
तु Conjct. vero, autem, sed (init. in Interrog) - explet.
वशांसुः

कुतूहल n. voluptas.
पुनर् ad. iterum, retro, adhuc.
17. अभूत् § 372-374.
यू § 342.
सततम् (act. neut.) semper, aeterne
अन्योन्य ex अन्यस - nom. masc. ab अन्य, quod hab in compos. actione generis fem. et neut. horum quoque tenet, maximam partem quidem nominativi nonnunquam vero etiam obliquorum casuum vim habens — et अन्य quod hab in compositione in obliquis singularis casibus solum usurpatur c/ einander et Engländer mutuus, invicem, vicissim, alter alius alter alterum ea, alia alia, alius alii etc.
प्रति praef. usq ad super - contra c. acc, retro ad, circa, quod attinet
(क्षे ।।) वध् cf. l. A. vexare c. वि ।।.
हृच्छय m. amor, deus amoris - शय qui jacet dormit a rad शी arbh अ

18. शक् cl. 5. P. cl 4. Ved. cl. - posse, valere

तदा adv - eo abl pron त् et suff दा - tunc tempore vedy

धृ cl. 10 P. cl 1. Ved. dhārayāmi praes dhārye ferre sustinere
sustare, memoria tenere § 306 i 561

अन्तःपुर n. ex अन्तर् alius et पुर urbs) interior pars
domus, ubi feminae habitant; gynaeceum.

समीप propinquitas.

वन silva n. § 38.

रहस् 1 a rad रह् suff अस् latebr secretum, occultum 2) adv clam

गम् cl. 1. P. subst गत् ire profectio § 295.

19. ततस् adv. § 244 inde, a 2, cum vi acc illuc 3, repet locum vide
undique, 4)

जातरूप n (natam formam pulchritud habs — aurum

परिष्कृत adj (part pass a कृ praef परि (merito कृ explon.
ornatus) {praep circum}

चर् cl. 1 P. ire, ambulare c. वि ambulare, peragrare

ग्रह् (i.q. P. cl. capere, sumere, accipere, tollere 320 i 392
gr. χάω i. e. special temp. Inf. Aor. Perf. Fut. Aor. pass. Aor. Perf. Fut. Aor. Perf. Fut. Aor.

पर्याप्त m. abs tribus पत्त) aevus § 942

अन्तरोद्गत adj e praep र् i. e. rad गम् (अन्तर् ex इत् videre) aer
aevi

हृ cl. 1. P. capere, abripere c. आ praef वि divere 397 Germ.

हरि § 555. yaq, harya, amigo

करिष्यामि § 440

प्रिय adj dilectus द्रो diligere

21. सकाश m. a सं-कश् a rad काश् ep lendere / propinquita. praesentia

कथ् cl. 10. P. dicere, loqui, memorare

पथा vicus, iter adeunque; Conject. ad

पुरुष m. vir ?, famulus, 3, anima animal ?, nomen arboris

मन् cl. 4. A. cogitare, putare, credere (hic metri causa Gram. = existimare

कदाचित् adv. a कदा quando (chip, ondern, कः cl. suff

ō. 331 s. v. कहिं unquam, plerumque incorrecte cum न ad exprimendum nunquam

त्व ind. de fort. wohl, nicht, etwa — Ion. Gr. Form der Prap. - Iwat anya Sanskr. nicht Compar. Suff. - Iwalputra dem Worte — im Veda all- abl. adv. -at-tas

22. स्वयम् adv. sic, ipse

वच् § 318.

सृज् cl 6 P. A. dimittere c. उत् emittere c. relinquere

समुत्पत्य § 365, 366.

23. आन्तिक n. propinquitas ab अन्त finis V. अरे ante

पत् cl. 1. P. in deorsum cadere, concidere § 400.

गरुत्मत् m. avis a गरुत् n. ala

गण m. turba

24. अद्भुत adj. admirabilis / 2/n. miraculum

वै particul. explet.

दृश् § 98, 363.

वृ cl. 5. P. A. tegere, circumdare, eligere c. आ id.

हृष् cl. 1. P. A. gaudere hrsh-hrshita-hrshita hrshita, hrshita gaudens.

खगम् m. avis ख आकाश n. ; gam gehen, gama gehend

त्वर् cl. 1 A. intend. festinare

क्रय cl. 1. P. Krâmami § 577 ire . c. उप cl. mitpere.

25 सव cl. 1 P. ire c. वि desiderare, dispergi

प्रमदावन n. a pramadâ femina (a mad cl. 1 A ebrium esse) nemus voluptarium regium

एकैकशस् adv. singulatim ekka ekka Settarijda singulus "sas" (a) — tim catervatim

कन्या f. filia puella.

द्रु cl. 1. P. currere c. upa praef sam cl.

26. धाव् cl. 1 P. A. currere c. उप praef सम् accurrere

पानुष a manu productus ă et suff ष pro स 101a. 1, loma zihmaw. f. ţ

गिर् f. (r. गॄ erare) vox girbis inclinatt. r. 87 wirkg.

ब्रू cl. 2 P. A. loquor c. vic. recit pers, cigen(mldal.)/pron cf 317

27. सदृश adj. (f. दृ e स similis comp. cum इव दृश्) similes

28. पति Conjux, vir nom

पाणौ f. sustentanda a rad पा suff ण acc. पति maritus

भवेया Potentialis § 283 c § 78.

वरवर्णिनी f. (वर praecipuus वर्ण m. viral वर्ण prigae) femina excellentis formae

फल n. fructus

जन्मन् n. nativitas, ortus § 191

दिष्ट § 217. Fatum.

29. हि Conj proin (explet. - Verbum libere c. l. 5.

उदर m. n. (उद् pertinens in mat comp - cf प.) ventriculus n. pl. gen. द्रां उदस् - ventriculus fabulae

ऋतावन्तो § 353 cl 185.

तथाविधः

30. शिष्ट reliquus, c. वि Caus. Natrigui

सङ्गम m. congressus, conventus

slok: 8

सद् sidere c. प्र propendere, favere प्रसन्न propensus, propitius § 542.

सभार्य (ex सम cum भार्या uxor) adj. qui est una cum uxore § 000.

वर (a rad. वृ eligere) adj. praecipuus subst. sponsus beneficium § 68.

दा V. A. dare ✻. 246 = § 390. 3 p. sedis, l. p. act.

कन्या f. filia puella

रत्न n gemma, margarita.

कुमार m. puer — री puella § 65.

यशस् n. gloria

slok: 9. भीम adj. (मी) timendus, terribilis

slok: 7.

तुष् gaudere P. Caus. exhilarare pubescere = 10. cl. Ny ✻५५

ग्राम praeter u. Infin. bei Perfect. Desider. § 1119.

धर्म (a rad धृ ferre) jus, officium

भार्या f. femina (vox. bubuli, uxor regis भार्या bei

सह praep. cum c. Instrum.

सकाश m harpulum, ruralis a rad कृ praef सत् bonum

सर्वर्चसस् adj in praef bonus

वर्चस् n. splendor a rad वर्च A. splendere.

slok: 10 तु vero, autem. Conjunct.

यशस् = n. gloria

श्री f. fortuna, pulchritudo

सौभाग्य n. a सुभग pulcher aff य felicitas.

लोक m. (rad. लोक videre) mundus, animans.

आप् praet आप् adipisci

मध्य mpn. medium, medium corpus

मध्यम adj medius sub. e.g. गण

II. अथ ad. in mth. sententiae 2, cf. atque, 3 postea

वयस् n. aetas

दासी f. (दास् servo) serva

समलङ्कृत कृ agere parare, exercere c. अलम् (satis) ornare

सखी f. amica

आस् sedere c. उप praef पर्यु (परि+उप) circumsidere

§61. शची f. Sachia Indra uxor.

12 तत्र adv. stirp pronom त cl suff त्र ibi, illic, illuc

स्म स्म explet. tempori praeterito hai particulae saepe particip. accipit significationem v/pro स्मस् immo

दाश् Pat. splendere cl.1.

आभरण n. (rad भृ fere ornamentum suff अन

भष् ornare Cl.1.10. Par.

अनवद्याङ्ग ad. ex अनवद्य (अन cf अवद्य humilis, vilis) et अङ्ग pulchris membris praeditus (अङ्ग membrum)

Liber tertius

1. करिष्ये – fut. atm. 1pl
कृताञ्जलि adj. (कृत – अञ्जलि manuum implicatio) / faciam manuum implicationem habens.
2. के § 249
असा n. mucor, jener § 248.
कच्च cl. 10 divere 2p. plur. Imp. A.
34. आचक्षाण § 199 pl. tantu.
शरीरि
शरीर n. corpus
अन्त m.n. finis, mors
कर adj in fine compp. „faciens" (manus i elephanti proboscis)
5. आप्य adj primus § 598
पिष्ठ adj (a √प्रथ् derid. dṛś) videndi rapidus.
6. इष्ट cl. 6 P. desiderare, optare § 88
अत्यन्त nimis, plurimum, diutius.
पतित्व a patidharma conjugium (tva suff. bildet abstr. tâ – wie Gottheit)
वृ eligere cl. 10 2 pers. Imp. pass. Ā.

yatas wie woraus
vimânâ speziell der Götterwagen

Vorbei Lib III

7. इष् cl. 4. P. ire c. प्र caus. mittere

अर्हति cl. 1. P. dignum esse, 2, decere, 3 posse, 4, Brace 0, Zusf ut verb. auxil. ad rogationis cognomen.

8 पुंस् m (etiam पुमस्) in ... init. com (verba primae Vir. § 205

मन्त् cl. 1. P. A. aestimare, pferre, reputare c. ut posse.

स्त्रि f. femina v. 170 nom. स्त्रीः fuer स्त्रीस् stov स्त्रीम् od ryglen स्त्रियम्

पर alius, remotior

ईदृश् (nom. m. et n. ईदृक् f. ईदृश्) talis § 263

क्षम् cl. 1. tolerare (pati), ignoscere, indulgere

तत् adv. eo, ideo (avi reul tat ...

9 श्रु c. acc. audire, pollicere.

कस्मात्

व्रज् cl. 1. P. A. ire, procedere

याचितम् adv. (= चिरम् Jā) sine mora, statim

10 रक्ष् cl. 1. P. servare, custodire

वेश्मन् n. domus (vis intrare

सह c. ... posse.